Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMA 16 Mayıs 1980

10 LİRA

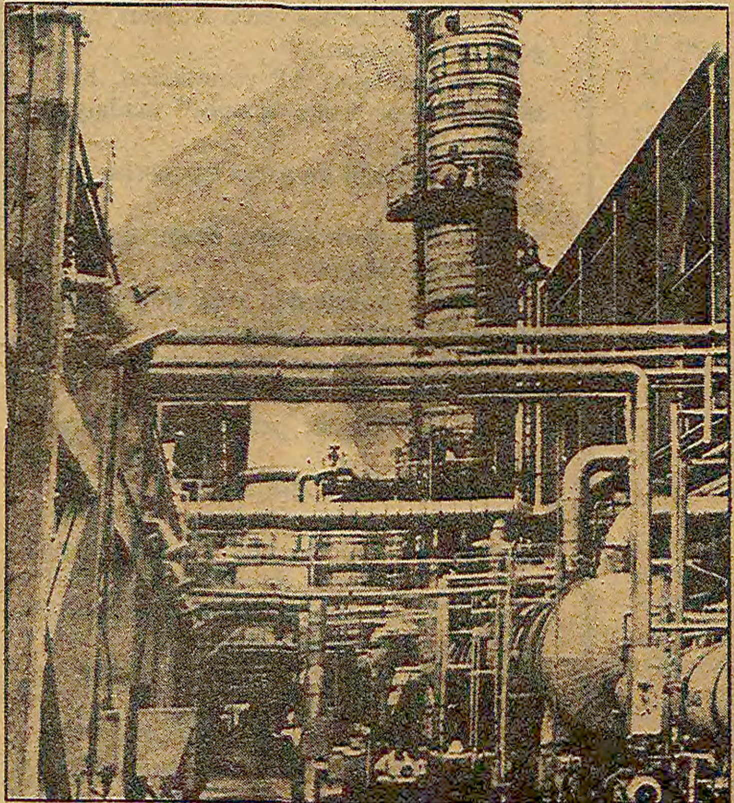
Almanya Olimpiyatları boykot kararı aldı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Batı Almanya Ulusal Olimpiyat Komitesi, Moskova Olimpiyatlarına gitmeyeceğini açıkladı. Tartışmalı geçen toplantıdan önce Batı Alman Başbakanı ve Devlet Başkanı, Olimpiyatların boykot edilmesinden yana olduklarını açıklamış, ancak Komiteye bu konuda bir baskı yapmayacaklarını belirtmişlerdi.

Gözlemciler, Batı Almanya'dan sonra başka Avrupa ülkelerinin de Olimpiyatları boykot etmesine kesin gözüyle baktığını ifade ediyorlar. Moskova'ya gideceğini açıklayan Fransız Olimpiyat Komitesinin de, Moskova'ya giden tek Avrupa ülkesi olmamak için kararından dönebileceği belirtiliyor.

AP, Aliağa Petrokimya'da çalışan bütün yöneticileri görevden aldı

Yeni petrokimya tesislerin bitimi AP iktidarının partizanca atamaları ve baskıları yüzünden gecikirse, kredi ödemeleri aksayacak ve Türkiye milyonlarca lira zarara uğrayacak.

Partizanlık milyarlık yatırımları tehlikeye sokuyor

İşten atılacakların listesi, Menemen AP İlçe Başkanı ve Belediye Başkanı tarafından hazırlanıyor

AP ve MHP'lileri alabilmek için, Aliağa inşaatlarında çalışan 900 mühendis ve işçi için de listeler hazırlanıyor

İZMİR (ÖZEL)

PETKİM Genel Müdürü Orhan Sorguç'un partizanca uygulamaları Türkiye'nin en büyük yatırımlarından birisinin gerçekleşmesini tehlikeye soktu. Genel Müdür Orhan Sorguç bütün kilit noktalara partizan amaçlarını engellemeyecek kişileri yerleştiriyor.

ALİAĞA MÜDÜRÜ İSTİFA ETTİ

İzmir Aliağa'da Petkim'in yaptırmakta olduğu, bugünkü fiyatlarla 250 milyar liraya mal olacak petrokimya fabrikaları inşaatlarında çalışan bütün yöneticiler görevden alındı ve yerleri değiştirildi.

Aliağa Fabrikaları Müdür Yardımcısı Sezer Sezgin partizan tayinlere karşı çıktığı için görevden alındı, bunun üzerine Sezgin istifa etti. Sezgin'in istifasıyla birlikte Aliağa Fabrikaları Müdürü Akın Tuncer de istifa etti. Ancak, Tuncer'in istifası yürürlüğe girmeden, işine son verildi. Tuncer'in yerine İnşaat Mühendisi Bekir Apaydın atandı. Aliağa'daki diğer yöneticiler arasında da büyük değişikler yapıldı.

Bu uygulamalar Türkiye'nin en büyük yatırımının yapıldığı

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

BATUR ÇEKİLDİ

ANKARA (ÖZEL)

Grubu tarafından 35. turda aday gösterilen Kontenjan Senatörü ve Hava Kuvvetleri Komutanı Muhsin Batur dün adaylıktan çekildi.

Dün yapılan 74. turdan önce olağanüstü toplantıya çağrılan CHP Grubunda konuşan Muhsin Batur, adaylıktan çekileceğini açıklarken kendisine oy verip destekleyen CHP'lilere de teşekkür etti. Batur'u adaylıktan çekildiği yolundaki yazısı da 74. turdan önce Genel Kurul üyelerinin bilgisine sunuldu.

İlk baştan beri resmen aday olmamasına rağmen oy alan ancak 35. turda resmen aday gösterilen Muhsin Batur şimdiye kadarki en yüksek oyunu 17 Nisanda yapılan 41. turda almıştı.

Batur yaptığı açıklamada Genelkurmay Başkanının açıklamasına üzüldüğünü söyledi.

AP'nin adayı Sadettin Bilgiç görüşünü soran gazetecilere adaylığını sonuna kadar sürdüreceğini söyledi.

Partizanlık belgelerini yayınlamaya devam ediyoruz

AP Kartal İlçesinin sürgün ve atama listesi

AP'nin partizanlığı ile ilgili yayınımızın dünkü bölümünde, AP Kartal İlçesinin sürgün ve atama listesini yayınlamaya başladık. Bugün, aynı ilçenin listesine devam ediyoruz. Yarın, AP Eyüp ve Bakırköy İlçelerinin hazırladıkları sürgün ve atama listelerini yayınlayacağız.

Çalışma Bakanlığı

Çalışma Bakanlığına bağlı ilçemizde İş ve İşçi Bulma Kurumunun Müdürlüğü mevcut olup, bu kuruluşun müdür ve şefleri tamamen sol militan olup, işyerlerine kendi görüşleri dışında olan kimseleri göndermedikleri, bu kurumun CHP lokali haline getirildiği, ilk planda bu kuruluşun başında bulunan müdür ve şeflerinin tamamen değiştirilmesine, İşçi Bulma Kurumunun yasal bir kuruluş haline getirilmesi partimiz için çok önemlidir. Bugüne kadar partililerimize iş için kart verilmediği büyük zorluklar gösterildiği, devamlı sol militanlar tarafından işgal ve denetim halinde tutulduğu bir gerçektir.

Tekel Bakanlığı

İlçemiz hudutları dahilinde Tekel Bakanlığına bağlı Kartal-Cevizli Tekel Sigara Fabrikası bulunmaktadır. Bu kuruluşta 8 bin 500 civarında işçi çalışmakta olup, son 23 ay zarfında nakil ve yeni işçi alımı ile tamamen militanlarla doldurulmuştur. Kuruluşun başında bulunan Müdür ve diğer grup müdürlerinin de sol militanlarla doldurulmuş 20 gün zarfında başka yerlerden nakil sebebiyle 230 civarında işçi alımı sağlanmıştır. Tekel Fabrikasında üretim yarı yarıya düşürülmüştür. DİSK ve sol militanların örgütü haline sokulmuştur. İlçemiz için Tekel Fabrikası önemli bir yer olup, bu kuruluşun başında bulunan Müdür ve şeflerinin tamamen değiştirilmesine Gümrük ve Tekel Bakanlığınca bu işyerinde büyük bir islahatın yapılmasına, partimiz görüşlü milliyetçi kişilerin işbaşına getirilerek huzur, üretim normala getirilmesine, partimiz paralelinde işçilerin işyerine alınması için talimat verilmesine, atanacak müdür ve gruplara verilecek diğer müdür ve şeflerinin atanmasında azami itina ve dikkatli bulunulması için Tekel Genel Müdürlüğünün şimdiden uyarılmasına.

Sigara Fabrikası

Nejat Oğuztaş: Müdür
Yücel Tengizer: Müdür Muavini
Kenan Yüksel: Paket Fabrika Amiri
Seyhan Çelik: İşletme Şefi
Aydemir Kaptan: Emniyet Amiri.

Maltepe Sigara Fabrikası DİSK Sendikasının işyerinde bir işçinin öldürülmesini bahane ederek 10 gün fabrikayı çalıştırmadığı, zaman bu yetkililerin devlet hazinesini milyonlarca zarara uğramasına sebebiyet verdiği, direnişi solcular ile beraber idare ettikleri sol militanlarla birlikte hareket ederek üretimin bu hale düşmesini ve fabrika içindeki huzursuzluğu meydana getirmelerinin yegane sebebiyatını sağladıkları, devamlı olarak sol militanların emri altında bulunduğu, yukarıda isimleri yazılı şahısların fabrikadan alınmasının isabetli olacağı, aksi halde fabrikada huzur ve emniyetin tamamen aksayacağı gibi hadiselerin devam edeceği yapılan tetkik neticesinden anlaşılmıştır.

Bu hususların tetkiki ve haklarında kanuni işlem yapılması için

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Güvenlik kuvvetleri kitapları zorla 10-12 yaşındaki çocuklara yırttırdılar

Kitapları yırtılan ve gözaltına alınan Arı Bisküvi Fabrikası işçisi Halil Güreş.

Yine evleri basıp kitap götürüyorlar

İSTANBUL (ÖZEL)

YARGITAY'ın ve sıkıyönetim yetkililerinin "yasak yayın" bulundurmanın suç olmadığı ve evden toplanamayacağı yolundaki açıklamalarına rağmen, yasadışı uygulamalar sürüyor. Son olarak 13 Mayıs gecesi Çeliktepe'de Halil Güreş adlı işçinin evine baskın yapan sıkıyönetim görevlileri evde bulunan çok sayıda devrimci kitap ve dergileri yırttılar kalanını ise beraberlerinde götürdüler. Halil Güreş adlı işçi ise 1. Şubede gözaltına alındı.

Sıkıyönetimden gelen askerler eve baskın yaptıklarında buldukları kitapları önce o sırada evde bulunan 10-12 yaşındaki çocuklara yırttırmak istediler. "Kitapları yırtarsanız dayınızı götürmeyiz dediler.". Çocuklar karşı çıkınca bu sefer bir asker önce TİKP Parti Tüzüğünü daha sonra da diğer kitapları yırttı. Askerlerin başındaki yetkilinin "Kitapların askerlerce yırtılmasının yasal olmayacağı" şeklindeki uyarısı üzerine, kalan kitaplar çocuklara zorla yırttırıldı.

Sıkıyönetim görevlileri giderken yanlarında 34 kitabı da birlikte götürdüler.

Yırtılan 46 kitap arasında;

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

AP'li bakanlar neye zam yok diyorlarsa, ona zam geliyor

Şekere zam!

HABER MERKEZİ

Tüm Türkiye'de Bakanlar Kurulu kararıyla şeker satışlarının durdurulması üzerine şekere yeni bir zam yapılacağı belli oldu.

Hükümetin her yapılacak zamdan önce "Bu ürüne zam yok" açıklamasına alışan vatandaşlar, bir süre önce yapılan "Şekere zam yok" açıklamasının ardından böyle bir zam bekliyorlardı. Onun için şeker satışının durdurulması haberi vatandaşta şaşkınlık yaratmazken, AP'li bakanların yalan söylemeyi alışkanlık haline getirdikleri de bir kez daha görüldü.

Bilindiği gibi, Türkiye Şeker Fabrikaları Genel Müdürü Aydın Arıt da kısa bir süre önce açıklama yaparak, şekere zam yapılmayacağını, elde stok şekerin bulunduğunu söylemişti.

TİKP K.Maraş il yöneticisi Ongan toprağa verildi

■ TİKP Merkez Komitesi Üyesi Güngör, 'Elimiz Mehmet'in katillerinin yakasındadır'

K. MARAŞ (ÖZEL)

12 Mayıs günü saat 20.45 sıralarında TİKP Pazarcık İlçe Yönetim Kurulu Üyesi Hasan Ortaç'ın evinde otururken, Apocu caniler tarafından

(Devamı Sa. 6 sü. 7'de)

Ecevit Afganistan'da Sovyet önerisini destekliyor

■ Cumhurbaşkanı seçiminin çözümü Anayasa değişikliği ya da erken seçim değildir.

ANKARA (ÖZEL)

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit Sovyetlerin Türkiye yanında yığınak yaptığı yolundaki haberlerle ilgili görüşlerini açıklarken, "Bölgemizdeki durum nedeniyle çeşitli güçler yığınak yapmaktadır, bunun bölgedeki durum nedeniyle mi, yoksa doğrudan bizimle mi ilgili olduğu konusunda bir şey söylemek mümkün değil" dedi.

Dün düzenlediği basın toplantısında uluslararası gelişmeler konusundaki görüşlerini açıklayan Ecevit, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a başka ülkelerden

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Haklarında idam cezası istenen 266 sanığın isimlerini yayınlıyoruz

Askeri Savcı: «K.Maraş olayları hükümete karşı silahlı isyandır»

■ Toplam 835 sanığın bulunduğu davada 266 sanık için idam cezası, 265 sanık hakkında da ağır hapis cezası istendi. Beraat kararı verilmesi istenen sanık sayısı ise 72

■ ÜGD Başkanı olan, tahliye edildikten sonra K. Maraş'ta öğretmenliğe atanan Mehmet Leblebici hakkında bomba atmak suçundan beş yıla kadar hapisle cezalandırılması isteniyor.

■ Askeri Savcı, "Sanıklar kendi mezheplerinden olmayan Alevileri katletmek, hükümet kuvvetlerini sindirmek ve kendi siyasi görüşünde olmayan iktidarı devirmek istiyorlardı" dedi.

■ TİKP, Maraş davası müdahil avukatlarının can güvenliğinin sağlanmasını istedi.

ADANA (ÖZEL)

RESMİ rakamlara göre 111 yurttaşın ölümüyle sonuçlanan Kahramanmaraş olaylarının Sıkıyönetim Mahkemesinde açılan davada esas hakkında mütalaasını okuyan savcı işlenen suçun "hükümete karşı silahlı isyan" ve Türk Ceza Kanununun 149. maddesinin tatbik edilmesi gerektiğini

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

MHP'li sanıklar, Maraş davası avukatını linç etmeye kalkıştı

ADANA (ÖZEL)

MHP'nin K. Maraş'ta giriştiği katliamla ilgili davaya katılan avukatlardan ve TİKP'nin Hukuk Bürosu mensubu Nusret Senem, dün Adana Cezaevinde MHP'li sanıkların saldırısına uğradı. Senem kendisini linç etmeye kalkışan MHP'li katillerin elinden ancak çabasıyla kurtuldu.

Dün sabah cezaevinde tutuklu bulunan bir müvekkilini ziyarete giden Senem'e müvekkilinin 7. koğuşta bulunduğu bildirildi. Sağcı sanıkların bulunduğu bölümde bulunan 7. koğuş

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

Aydınlıkta

SİNA ÇILADIR

Saflaşma netleşirken...

Feodalizmin tortularını taşıyan bizim gibi toplumlarda ilericilikle gericiliğin ne de çok ölçütü vardır! Hadi bir kaçını gelişigüzel sayıverelim:

Kimilerine göre, ilericiliğin ölçütü, laikliktir. Her kim ki Kuran'a kulak vermekte, camiye gitmekte, orucunu-namazını kaçırmamaktadır, işte o gericinin, yobazın tekidir! Hele, dinle devlet işlerinin birbirine karıştırılması, gericiliğin karesidir!...

Kimilerine göre, ilericiliğin ölçütü, "Batı kafası" taşımaktır. "Modern" olmaktır. "Alaturka" olan her şey, gericidir. Giyim-de-kuşamda, sokakta-sofrada Batılı olmak gerekir. Batılılar gibi düşünmek, Batı müziği dinlemek, sadece Batılı yazarları okumak, kısaca birer Batılı olmak ya da "yerli", "alaturka" olan her şeye sırt dönmek, ilericiliğin ön koşuludur...

Kimilerine göre, "Batı bulaşığı" her şey gericidir. Her kim ki, ister günlük yaşantısında ve isterse dünyaya bakış açısında Batı öğeleri taşımaktadır, işte o, Batı emperyalizminin beynini yıkadığı bir subjektif ajandır! "Yerli" olmayan her şey gericidir!...

Kimilerine göre ilericiliğin ölçütü, bilimsel sosyalizmden yana olmaktır; her kim ki bilimsel sosyalizme karşıdır, o çağın dışına düşmüş bir insan tortusudur! Bilimsel sosyalizm dışında ilerici düşünce yoktur....

Kimilerine göre, silahı kapıp, oligarşinin bağrını gümbür gümbür dövmeyen herkes gericidir; ilericiliğin ölçütü silahlı eylemdir...

Kimilerine göre, ilericiliğin ölçütü, anti-emperyalizmdir. Diğer ilericilik-gericilik ölçütleri, buna tabidir...

Kimilerine göre, ilericiliğin ölçütü, ABD emperyalizmine karşı Rusya'nın yanında saf tutmaktır. Rusya'ya alkış tutmayan herkes gericidir...

Kimilerine göre, ilericiliğin, bireyin mutlak özgürlüğünden yana olmaktır. Bireysel özgürlüğü kısıtlayan her düşünce ve davranış gericidir...

Kimilerine göre, ilericilik ve gericilik, saçma kavramlardır: Absürde... Zaten, yaşamın kendisi saçmadır...

Sanırım örnekler çoğaltılabilir ve örnekler çoğaltıldıkça da, ilericilik-gericilik kavramlarının, özü olmasa bile, biçimleri bulanıklaşır, kafalar iyice karışır...

İyi ama, çağımızda, gerek ulusal ve gerekse uluslararası planda geçerli olabilecek ilericilik-gericilik kavramları yok mudur, bu konudaki bir yığın ölçütün biçimsel bulanıklığına ille de yakayı kaptırmak zorunda mıyız?

Elbette değiliz. Çağımızda ilericiliğin ölçütü, anti-emperyalizm... bizim gibi ülkelerde anti-emperyalizm ve anti-feodalizmdir. Şu ayrımla ki, emperyalizm kavramının içine, Sovyet sosyal-emperyalizmini de sokmak gerekir. Sosyal-emperyalizm olgusunu "yok" sayan bir anti-emperyalizm anlayışı, soyuttur; hedef belirleyici değildir.

Tabii bir de, her bir ülkenin kendisine özgü toplumsal-siyasal koşulları vardır. İlerici-gerici mevzilenmesi, bu koşullara göre somutlaşır saflar buna göre ayrışır.

Biz hep şunu tekrar ettik: Bugün ülkemizin içine bulunduğu koşullar, bütün ulusal güçlerin birliğini ve Rusya'nın yıkıcılığı ile MHP'nin terörünün göğüslenmesini zorunlu kılıyor.

Bu saflaşma, güncel anlamda ilerici-gerici ayrımı, bugün de gerçekleşmiyor mu?

Evet, koruyor. Ama bana kalırsa, ülkemizdeki son siyasal gelişmeler, yukarıdaki saflaşmayı daha somut bir şekilde belirleme ihtiyacını ortaya çıkartmıştır. Bugün ülkemizde ilericiliğin en somut ifadesi, Anayasayı ve Parlamentoyu savunmaktır. Anayasaya ve parlamentoculuğa karşı bir tutum, hangi ideolojik-siyasi damgayı taşırsa taşısın, gericidir.

Günümüz Türkiye'sinde ilericiliği ve gericiliği netleştiren ölçüt budur bence.

düşünce dünyası

EN KARLI GİRİŞİMCİLİK; BANKERLİK (TEFECİLİK)

Ali Rıza Yurtsever

SON zamanlarda TRT ve büyük basında boy gösteren banker reklamları hiç eksik olmuyor.

Hisse senedi veya tahvil ihraç etmek isteyen ya da finansman ihtiyacı olan kuruluşlara başarılı bir hizmet sunmaya hazır olduklarını ilan eden bankerlerin cazip görünen teklifleri özellikle küçük tasarruf sahiplerinin büyük ilgisini çekmektedir. Nitekim, sokaktaki vatandaştan devlet dairesindeki memura kadar pek çok kişi ülkemizin bu 'değerli', 'güzide' girişimcilerinin özendirici teklifleri karşısında elde avuçta olan tasarruflarını yatırmaya yönelmektedir.

İlk bakışta, finansmana ihtiyaç duyan sanayi kuruluşlarının çeşitli adlarla çıkardıkları tahvil, hisse senedi, kâr kuponu vb. menkul kıymetleri cazi bir ücret karşılığı piyasaya ihraç eden mütevazi birer aracı kuruluşlar olarak görülebilir.

Oysa, aracı birer kuruluş gibi görünen bankerler finansal gerçekte özel sektörün en başta gelen kuruluşları - ima faaliyet göstermektedir. Başka bir ifade ile bankerlerin esas görevleri özel sektörün çıkardığı tahvil, hisse senedi gibi menkul kıymetlerin ihracına daymamaktadır.

Değişik isimler altında faaliyet gösteren bankerlerin bir çoğu sanayi sermayesi ile zaten iç içe olup mali bağımlılık altındadırlar. Bu itibarla görünüşte bağımsız birer kuruluş olarak işlev görmeleri özünde bir değişikliğe yol açmamaktadır.

Kritik dönemin pususuna yatmışlardır...

Dünya petrol krizinin etkileri çıkmazda olan ekonomimizin sancılarını daha da artırmıştır. Tek çözüm yolu olarak benimsenen devalüasyonlar ve fiyat artışları sık sık yapılmasına karşın dar boğaz aşılamamıştır. Ekonomik istikrarsızlık başta emekliler, dar gelirliler olmak üzere küçük tasarruf sahiplerinin paradan kaçmalarını hızlandırmıştır.

Bu durumdan yararlanarak servetlerini birkaç misline çıkaran bankerler kısa bir geçmişe sahip olmalarına karşın ülke düzeyinde örgütlenmede önemli mesafe katetmişlerdir.

Ekonomik kaynağı tefecilik üzerine kurulmuş bulunan bankerler az sayıda cide toplanmış olan menkul kıymetler alım satımından astronomik kârlar kazanmak dışında yaygın ve geniş bir yapı arzeden küçük tasarruf sahiplerinin mevduatları üzerinde etkin bir hakimiyet kurarak toplumu adeta haraca kesmiştir.

Sermaye piyasasında yalnızca güçlü birer mali kuruluş olmak dışında ulusal sektöründen konserve alanına kadar birçok firmaları dolaylı ya da dolaysız şekilde elde etmekte, ülke ekonomisini istediği doğrultuda yönlendirmede küçümsenmeyecek bir güç elde etmişlerdir.

Kayda değer bir katkıları yok...

En kârlı projeler olarak seçtikleri menkul sermaye piyasası dışındaki alanlara yatırma yönelmeyen bankerlerin milli ekonominin güçlenmesinde, üretimin gelişmesinde kayda değer bir katkıları olmamaktadır. Dahası, milli ekonominin köstekleyenmesinde önemli rol oynamakta, çeşitli sektörler arasında büyük dengesizliklere yol açmaktadır.

Halktan toplanan mevduatlar kalkınmaya yönelen alanlara yönelme yerine firma yöneticilerinin arzuladığı alana kaydırılmaktadır. Nitekim, reklamlarında açıkladığı üzere toplanan paralar gayrimenkul alımı, döviz, altın vb. gibi spekülatif alanlara yatırılmaktadır.

Dizginsiz bir ilerleme...

Gerek önleyici bir statünün olmaması, gerekse, para üzerinde yapılan operasyonlar, zaten, bir yük gelişme sürecinde olan bankerlere dizginsiz bir ilerleme sağlamıştır.

1974 yılında 2.4 milyar lira, 1979 yılında 4.5 milyar lira karşılığı hisse senedi ve tahvil ihraç edilirken, bu rakamın 1980 yılında 10 milyar liranın üstüne çıkacağı öngörülmektedir.

1980 Mart ayı sonunda 8 milyar lira karşılığı özel sektör tahvili ile 150 milyar lira dolayında hisse senedinin bulunduğu sermaye piyasasını "Finansal az gelişmişlik" olarak tanımlayan banker bu boşluğu gidermenin yolu "Büyük boyutlarda tahvil çıkarılmasına olanak sağlamak, ...sermaye piyasasına sunulan kaynakların genişletilmesi" ile "özel hukuk düzenlenmesinin" sirate yapılmasını istemektedir.

Bankerlerden vergi istenmemektedir...

Vergi yasaları karşısında en imtiyazlı durumda olan bankerler adeta vergi dışı bırakılmıştır. Çeşitli para oyunları ve hilelerle milyonlarca lira kazanmalarına karşın bir çoğundan vergi istenmemektedir. Örneğin, bir banker, firması 1980 yılı cirosu için 10 milyar lira hedef aldığı ve bu hedefi kolaylıkla aşacağını ilan eden açıklamalarına kanıtladığı üzere, ülkemizde, en kârlı girişimcilik olan bu varlıklı giçün ticari faaliyeti yani menkul kıymetlerle il gili işlemlerin vergi dairesine bildirilmesini sağlayan bağlayıcı yasal zorunluluk yok gibi. Ayrıca, büyük bir gizlilik içinde korunan bu işlemlere resmi makamlar bile müdahale edememektedir. Bu durumun elde edilen gerçek kazancın tespitini, denetimini hemen hemen olanaksız kıldığı ortadadır.

Yine, bankaların, "...munzam mevduat karşılık oranının yüzde 50 fazlası üzerinde TC Merkez Bankasındaki hesaba yatırılmak koşuluyla" mevduat kabul edebileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, tahvil alım satımının kanunen tasdikli deftere kaydetme ve bunu saklama mecburiyeti olmasına karşın bankerler için böyle bir zorunluluk görülmemektedir.

Tehlikeli durum

Halktan toplanan bu paraların ne olacağı, yani akıbeti bilinmemektedir. Toplanan büyük fonların ne olacağı bankerlerin insafına terkedilmiştir. Binbir zorlukla biriktirebildiği alın terini kara servet avcılarına kaptıran tasarruf sahiplerini bekleyen tehlike küçümsenemez. Büyük ekonomik-siyasi çalkantılar ortamında ya da herhangi bir durumda bankerlerin topladıkları fonların üzerine yatmaları halinde küçük tasarruf sahiplerinin haklarının ne olacağına yeyirci kalan hükümet kimden yanadır? Halk bunu görmek ister.

demokrat gözüyle

lütfü oflaz

Kalacak mı?

AP Genel Başkan Yardımcısı Kemal Doğan'ın savunduğu şeye bak:

"Üstün hizmetler veren Kayseri Valisi görevinde kalacak..."

Hani neredeyse AP yöneticileri, Kayseri Valisine "üstün hizmet" madalyası takacak!

Bakın bu vali ne üstün hizmetler yapmış:

Kayseri'ye gelir gelmez devlet terörünü estirmeye başlamış...

Pol-Bir'li polislerden özel timler kurup, halkın üzerine saldırtmış...

Halka akıl almaz işkenceler yaptırtmış...

Kanunsuz olarak partileri, evleri aratmış...

Dahası "Kızıl Kelle Avcıları"nı himayesine almış.. Hatta onların "devlet terörü"ne yardımcı olmasını sağlamış...

Yalnız bunlarla da kalmamış, CHP Kayseri İl Başkanını hedef göstermiş ve onu ortadan kaldırtmış...

Velhasıl, 6 aydır Kayseri'de bunlar ve bunlara benzer işleri başarmış...

6 ayda bütün bunları başaran işte bu valiyi AP yöneticileri koruyucu kanatları altına almış...

AP yöneticilerine göre Kayseri Valisi görevinde kalacakmış...

Acaba Kayseri Valisini görevde tutan AP azınlık hükümeti yerinde kalabilecek mi?

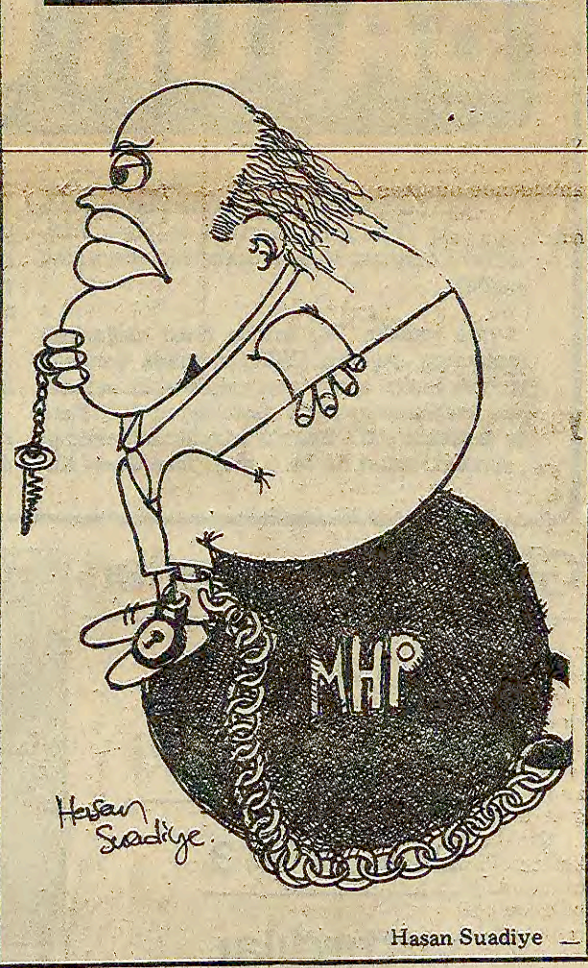
İşte bütün mesele bu soruda gizli.

Bugünlük kısa kesmeli...

Ve bu sorunun cevabını öğrenmek için 25 Mayısı beklemeli!

NOT: Bu yazı Kayseri Valisi Babür Ünsal'ın görevden uzaklaştırılmasından önce yazılmıştır.

Okurlarımızdan çizgiler

Hasan Suadiye

HALK SAĞLIĞI

Dr. Nadir Paksoy

«Kızamuk Ağıdı» ve Kansu'nun anısına

"Habersiz hepsi, kızamuktan ve ölümden
Kirli yüzlerinde açan ölümden habersiz,
Ve düşmüş bir gül oluveriyorlar birden,
Bebekler ölüyor, ölümden habersiz"

İki yıl önce bu mevsimde yitirdiğimiz değerli hekim-şair Ceyhun Atıf Kansu "Kızamuk Ağıdı" adlı şiirinde kızamıktan ölüp giden yavruların çaresizliğini yukarıdaki dizeleriyle nasıl da dile getiriyor değil mi?

Çocukluk dönemi hastalıklarından biridir kızamık ve yurdumuzun kırsal yörelerinde hâlâ önemli bir sağlık sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Zaman zaman basında bu konudaki haberlere rastlamaktayız. "Anadolu'nun falanca bölgesindeki kızamık salgınında şu kadar çocuk öldü" şeklinde tıpkı yukarıdaki "bebekler ölüyor ölümden habersiz" dizelerinde olduğu gibi.

Kızamık hastalığını yapan virüs denilen çok küçük bir mikroptur ve solunum yolu ile insana bulaşır. En çok okul öncesi devresindeki çocuklarda görülür. Ateş, nezle, aksırık, gözlerde sulanma, kızarıklık gibi belirtilerle kendini gösterir. Kulak arkası ile saçlarla derinin birleşme yerinden başlayıp tüm vücuda yayılan toplu iğne başı büyüklüğünde kırmızımtrak döküntülerle devam eder. Döküntüler 3-4 gün sonra sönmeye başlar ve yerini hafif bir kepeklenme alır.

Kızamık belki tek başına tehlikeli bir hastalık değildir ama önemli olan çocukta kızamık sırasında oluşabilecek bir takım hastalıkların çocuk sağlığını tehdit edişidir. Bilhassa kızamık sonrası görülen çıkabilecek zatürrehastalığı çocuk ölümlerine yol açan boyutlara ulaşır.

Bilhassa şunu vurgulamak isteriz ki, kızamık sonrası hastalıkları, yetersiz ve dengesiz beslenen çocuklarda, çevre sağlığı koşullarının elverişsiz olduğu bölgelerdeki çocuklarda, zayıf çocuklarda daha sık ortaya çıkar.

Rakamlar 1970 yılında ülkemizde kızamık sonrası zatürreden ölen çocuk sayısının 15 bin civarında olduğunu söyler. Ne korkunç bir sayı değil mi?

"Ben bir günde yirmi üç küçük ölünün,
Gömüldüğünü gördüm bu köyde kızamıktan
Ya siz ne gördünüz, söyleyin, söyleyin;
Bir şey söyleyin, bir şey söyleyin uzaktan"

Kızamığa karşı alınacak tedbirler nelerdir?

Halkımıza kızamığın ülkemiz için hâlâ önemli bir hastalık olduğu anlatılmalıdır. Anneler, babalar, çocuğunuzu kızamığa karşı aşılatmaktan çekinmeyiniz. Ülkemiz olanaklarının elverdiği ölçüde sağlık ocakları, hükümet tabiplikleri, ana çocuk sağlığı merkezlerinde aşılama yapılmaktadır. Kızamık hastalığı ortaya çıktıktan sonra özel bir tedavisi yoktur. Hastalık normal seyrini takip eder ve söner. Ancak dediğimiz gibi sonradan çıkabilecek zatürre gibi hastalıklar önemlidir. Normalde, çocuk aşılama programında kızamık aşısı 9 ay civarında uygulanır. Ayrıca salgın zamanlarda çocuklar için (4 yaşına kadar) tekrar kitle aşılaması da yapılabilir.

Dikkat edilecek diğer bir konu da kızamıklı çocuğun diğer sağlam çocuklardan ayrılmasıdır. Hastalık ortaya çıktıktan sonra 9-10 gün çocuk, hastalığı çevreye bulaştırabilir. Bunun için kızamıklı çocuk 10-15 gün kadar okula vs. gönderilmemelidir.

Kızamık konusunda sizlere sunabildiğimiz temel bilgi sanırız aydınlatıcı olmuştur.

Kızamık sonrası hastalıklardan ölen tüm yavrularımız ve Ceyhun Atuf Kansu'nun anısı önünde saygıyla eğiliriz.

"Ben gördüm bu köyü, damların altında
Çocukları kızamık döküyor.
Gözleri göğüsleri, yüzleri ah bırakılmış tarla
Gelincikler arasından öyle masum bakıyor."

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

KOMANDOLAR DÜZCE'DE SALDIRILARINI ARTIRDILAR

Köyümüz muhtarı ve imamının yolsuzlukları

Biz Kırklareli'nin Vize kazasının Akıncılar köyü gençleri olarak köyümüzde bazı araştırmalar yaptık. Bu araştırmalar sonucunda köyümüz muhtarı, imamı ve imamın babasının bir takım yolsuzluklar yaptıklarını ortaya çıkardık.

Köyümüz imamı cami yararına makbuzsuz para topluyor. Cuma günleri de camide mendil açarak para toplamaktadır.

Köy imamı topladığı paralarla cami yararına hiç bir şey yapmamaktadır. Bu paralardan ancak kendisi yararlanmaktadır.

İmam ortada hiç bir şey yokken kendi arabasıyla bir yerlere gitmekte. Tabii bu gidişleri için makbuzlar kesmekte. Cami için Ankara'ya giderlerken otobüsle gitmiyorlar. Kendi. özel arabalarıyla gidiyorlar. Kendi, özel arabalarıyla gittikleri için buna 13 bin liralık bir masraf gösteriyorlar. Halbuki otobüsle gitseler bu kadar masraf olmayacak. Biz köy gençleri olarak bunu söylediğimiz zaman da hemen şu cevabı veriyorlar. "Ben de imamlığı bırakırım" diyor. Böylelikle, bugüne kadar cami için toplanan paranın bir kısmını kendi zimmetlerine geçiriyorlar.

Köyümüz muhtarı ise 1974 yılından beri başımızda bulunmaktadır. Bu kişi de ilk işi gözleri görmeyen abisinin mirasına kondu. Köyün kavaklarını kestirip 80 bin liralık paranın bir kısmını kendi zimmetine geçirdi. 1975-1976-1977 yıllarında da köylülerin tarlalarını kendisi işledi. Köylünün bütün bunlara göz yumması için de Vize MHP İlçe Başkanı ve yanlarında getirdiği komandolarla kahvelerde toplantılar düzenleyerek propaganda yapmaktadırlar. Köy gençleri olarak bu tür toplantıların sık sık yapılmasına canımız sıkıldı. Bir toplantıya katılarak fikirlerimizi söyledik. MHP Vize İlçe Başkanı köylüler içinde tecrit olunca silahını çekerek bunlar komünisttir, yalan söylüyor diyerek çıkıp gitti.

Köyümüz muhtarı, muhtarlığa başlamadan önce iki atı bir ineği ve yıkık bir evi vardı. Muhtarlığa başladıktan sonra traktör, skoda, ziraat aletlerine sahip olması ve bir takım inşaatlar yaptırması köylülerin dikkatini çekti.

Köy muhtarının köy için tek yaptığı bir şey var o da, köyün mezarlığına bir duvar çektirmek.

Akıncılar köyü gençleri

Temel Aydınoğlu'nun ardından

Ö.EÇİRAVOĞLU

Bir değerli aydınımız daha katledildi. Artık bu kaçıncı demenin ne gereği var. Adamlar sıraya koymuşlar. Bir bir öldürüyorlar. Özellikle aydınlarımızı katletme görevini tespit etmişler. Bizi karanlığa boğmak istiyor bu hain eller.

Yine demeçler verilir. Büyüklerimiz, yöneticilerimiz büyük laflar ederler. Cinayet kınanır. Ama adı konmaz bu canilerin. Bu kadar belirsiz midir bu cinayetler? Büyüklerimizin bu derece isim vermeme ihtiyatlılığı haklı mıdır? Gelin, devlet yetkilileri, yöneticilerimiz, sokaktaki insanlara soralım. Kim işliyor bu cinayetleri? Türkeş'i ve partisini gösterecektir herkes. Toplumumuza ne kadar aşikâr olan bu gerçek, size niye bu kadar yabancı?

Bugüne kadar yüzlerce olay ve belgelerle ortaya çıktı. Cinayete ve teröre bulaşmadığını söyleyen Türkeş'in onlarca militanı, cinayet suçundan hapislerde yatıyor. Öğretim üyesi Necdet Bulut'un katili Soner Özcan'ın Türkeş'le yürüyen resmi gazetelerde yayınlandı. Yine onlarca olayın belgelerine piyes provaları dediler. Delidir dediler. Siz de inandınız öyle mi, akıllı yöneticilerimiz? Ciddi devlet adamlarımızın ciddiyeti bu kadar mıdır?

AP yöneticileri MC'den hiç ders almamışa benziyor. Türkeş'i himaye etmenin ülkemize de AP'ye de fayda getireceğini sanmıyoruz. Canilere pervasızlık ve cesaret vermekten başka. Tecrübeler de bunu gösteriyor.

Bir çift söz de CHP'ye, söylemek istiyorum. Terörün bugünkü düzeye çıkmasında hiç mi rolünüz yok? Ellerinizde imkan ve belgeler varken, iktidarda olduğunuzda MHP'yi kapatmak için kılınızı kıpırdatmadınız. CHP Ankara'da "Terör ve Demokratik Mücadele" konulu konferans düzenledi. Umutla koştu herkes. CHP terörün kaynağı ve mücadele konusunda görüşlerini açıklayacak diye. Konferansı izledik. Bilimsel görünüşlü ama bu cinayetler karşısında zerrece değeri olmayan fikirler. Kimdir tetiği çekenler? Kimdir terörün kaynağı? İsim gene yok.

AP hükümetinden cesaret alan, himaye gören komandolar Düzcemizde de saldırılarını artırdı. Bu saldırganların dışardan geldikleri yabancı oldukları sanılıyor. Buradaki ülkücüler tanıdıkları bildikleri solcuları dışarıdan gelenlere gösterip saldırtıyorlar. Öğretmenler Derneğini defalarca basıp kapatılmasına sebep oldular hiç kimseden ses yok. Yolda adamın önünü kesip, döverler, İnanç Kitabevindeki kitaplara el koyarlar, esnafları tehdit ederler yine hiç kimseden, hiç bir yetkiliden ses çıkmaz. CHP'si de, AP'si de, kaymakamı da emniyeti de hepsi vurdumduymazlık içinde. Öyle bir duruma geldiki ülkücüler ihbar ediyor, polisler yakalıyor. Yani solcu avına çıkılmış. Böylelikle ülkücüler hem saldırıyorlar hem de polisi kullanıyorlar. Bu ibret verici bir durumdur

Anarşinin bir kaynağı ile kolkola olup anarşiyi önlemek nerede görülmüştür. 1 Mayıs öncesi polis seri operasyonlar yaptı. Bu operasyonlarda İGD'lilerde tabancalar ve şarjörler bulundu. AP yanlısı olarak bilinen yerel gazete olan Düzce Postası suç aleti olarak ayrıca daktiloyu, kitapları, komünizm propagandasını gösteriyor. Bu kadarı da saçmalık doğrusu. Sanki Abdülhamit devrinde yaşıyoruz. Kitap okumak yasak, halkla konuşmak sohbet etmek yasak, daktilo bulundurmak yasak... şu yasak bu yasak. Pes doğrusu. Öyleyse insan hakları davamızdır, millet için varız, adalet, demokrasi lafları boş oluyor. Eski dönemleri geri getirmek kocaman bir hayaldir. Türkiye halkı temel hak ve özgürlüklerini sonuna kadar korumasını bilecektir.

Bir de şöyle fısıltılar, söylentiler dolaşıyor. Zaten herkesin durumundan belli oluyor. Düzce'de daha büyük ve geniş bir operasyon yapılacakmış. TV'den her akşam operasyonları seyrediyoruz. Durmadan kitap topluyorlar. Burada da herkes tedirgin. Kitapçılar sol içerikli yayınları ve kitapları kaldırıyor, iade ediyor. Evinde kitapları olanlar saklamak için yer arıyorlar. Şu Türkiye'nin haline bakın ne duruma düşürdüler. Bir yandan yapılan zamlar yetmiyormuş gibi bir de kitap topluyorlar. Bu kültür anlayışına ve özgürlüklere vurulan bir zincirdir. İşçilerin, köylülerin tüm emekçilerin okuyup gerçekleri görmesine mani olmak anti-demokratik bir tutumdur. Biz Demirel'in okuduğu kitaplara ambargo uygulasak ne der acaba. Kızmaz mı? İşte Türkiye halkı da bu duruma öfkeleniyor. Vaz geçin kitap toplamaktan. Özgürlükleri çiğnemeyin.

Düzce'den bir okuyucu

Milli eğitim müdürleri, öğretmenlerle toplantılar düzenlemelidirler

Ankara Milli Eğitim Müdürü Osman Işık 7 Mayıs günü Kırıkkale öğretmenleriyle bir toplantı düzenledi. Toplantıya şehir içindeki bütün ilk ve orta dereceli okul öğretmenleri katıldılar.

Osman Işık toplantıda yaptığı konuşmada "Özellikle hükümetlerin değişmesi esnasında milli eğitime yığın yığın şikayet mektubu gelmekte. Biz bugünkü gibi toplantılar hariç, şikayet mektuplarının çok olması ve tayin, nakil işlerinden diğer işlere bakamıyoruz" dedi. Işık bu sözleriyle iktidarın yürüttüğü partizanlığı üstü kapalı bir şekilde kabul ediyordu.

Işık daha sonra konuşmasında 400 bin kadar ilkokul öğrencisinin ve 23 binin üzerinde de öğretmenin bulunduğunu belirtti. Ve en az bu kadar öğretmenin istediği yere tayin olmadığı için istifa ettiğini de söyledi.

Daha sonra söz alan öğretmenler toplantıda öğretmenlerin can güvenliği ve ekonomik sorunlarının tartışılmamasını eleştirdiler. Öğretmenler Milli Eğitim Müdürlerinin öğretmenlerin sorunlarını öğrenmeleri açısından her zaman böyle toplantılar düzenlemelerini talep ettiler. Bu talebin haklılığı toplantının bitiminde ortaya çıktı. Çünkü toplantı bittikten sonra öğretmenler dağılırken komandolar bir öğretmene saldırdılar.

R. Saydam-Y. Sevinç

Dağların türküsü

Her seher filizleri bilenen
Kan çukurunda al al kısraklar
Bir yanları sancılıyor
Bir yanları kan ağlıyor
Ardıçlı dağlarında güneş kırıntıları
Bekler sabahın sıcak soluğunu
Gecenin tırnağı uzansa hançer
Uzanmazsa kör yılan
Ninniler bir başka söylenir
Yüreğin kurşunlanmış yanıyla
İpekli sedirlerinde kuran okunur
Hayaletler tanrılaşır duygunun sesiyle

Göbek bağında kan nice yiğidin
Sancı güllerinde mavzer yarası
Aşiret gelinleri ağıtlar yakar
Viranşehir düzünün yirmi yürekli kurşununa
Yarasaların tırnakları alınmalı
İntikam kurşunu alınlarına
Bebeler büyümeden kör topal
Tükürmeden kırçıl sakalımıza
Bitsin halkların canevindeki hazan

Seni baharlarda sevdim
Bir tuttum alnımın kaderiyle
Geceyi dişi kenetli karşıladım
Ben sevda çiçeğimi sundum
Sen dişiliğinin çirkin yanını
Yüreğime inadının dikeni battı
Soluğun zemheri esti
Sevdaya karşılıksız konulur bunca yürekler
Halkımızın canevindeki yaralar bitesiyedek
Ya dağların oylumunda türkülenecek
Ve de militan yüreklerde sır
Ya da yediveren gül dalı olur
Halkların acısı sınanırsa
Depremler düşürülür yeryüzüne

Gıyasettin ERALP

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKOZDEN O.GÜRHAN
Müessese Müdürü: ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Gütür. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 134 Sok. No: 23 Tel: 103 42

2340-777

Anayasa Mahkemesi iptal kararını, Adana Sıkıyönetim Mahkemesinin başvurusu üzerine aldı

Sanıkların suçsuzluğunu ispat etmesi yükümlülüğünü getiren madde iptal edildi

■ İptal edilen madde, Ceza Muhakemeleri Usül Kanununa 12 Mart'ta eklenmişti

ANKARA (ÖZEL)

SANIKLARA suçsuzlukların ispatlama yükümlülüğü getiren Ceza Muhakemeleri Yasasının ek 2. maddesi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi. Anayasa Mahkemesinin 29 Ocakta aldığı karar dünkü Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi.

Adana Sıkıyönetim Mahkemesinde görülmekte olan bir dava sırasında bu maddenin Anayasaya aykırı olduğu belirtilmiş ve mahkemede bu iddiayı ciddi bularak Anayasa Mahkemesine göndermişti.

İptal edilen Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun ek 2. maddesi 12 Mart döneminde 5 Mart 1973'te yürürlüğe girmişti. Maddede şöyle deniliyordu:

"Kanun dışı vücuda getirilen veya kanuna aykırı faaliyetleri sebebiyle yargı mercilerince kapatılan dernek veya siyasi parti gibi kuruluşlara üye olunması suç sayılan hallerde bu nitelikteki bir kuruluşun:

1) Bir görevlisi gibi hareket eden,

2) Adına bir emir veren veya tavsiyede bulunan veya bildiri çıkaran veya demeç veren veya haber taşıyan.

3) Yararına herhangi bir kimseye aidat veya diğer bir nam altında yardım eden veya yardım taahhüdünde bulunan,

4) Yardım veya yardım taahhüdü toplayan,

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

İslam Ülkeleri Ekonomi Bakanları Toplantısı İstanbul'da yapılacak

ANKARA (ÖZEL)

YENİ Uluslararası Ekonomik Düzenle ilgili olarak İslam ülkeleri ekonomi bakanları toplantısı 7-9 Temmuz tarihleri arasında İstanbul Atatürk Kültür Merkezinde yapılacak.

Halen Cenevre'de sürdürülen Birleşmiş Milletler toplantısında Üçüncü Dünya ülkelerinin karşılıklı ihracat merkezleri kurması konusu tartışılıyor. Bu konu (Devamı Sa. 6 Sü.5)

Bankerler üzerinde denetim kurulması istendi

CHP Milletvekili Tığlı, yurtdışında bazı kişilerin işçilerden devlet adına para topladıklarını açıkladı

Diplomatik pasaportla dolandırıcılık yapılıyor

ANKARA (ÖZEL)

CHP Kastamonu Milletvekili Sabri Tığlı, banker adı altında ya da benzeri adlarla yurt içinde ve yurt dışında faaliyet gösteren kuruluşların devlet tarafından denetim altına alınmasını istedi.

Dün TBMM'de bir basın toplantısı düzenleyen Tığlı aynı konuda 20 gün önce Maliye ve Ticaret Bakanlıklarına soru yönelttiğini, ancak hiç bir cevap alamadığını da açıkladı. Tığlı, yurt dışından ve yurt içinden pek çok mektup aldığını, bildirdi.

Tığlı, işçilerin yazdığı bu mektuplarda tasarrufları için devletin güvence vermesini istediklerini, belirtti.

Gazetecilere bu mektuplardan çeşitli örnekler sunan Sabri Tığlı, yurt dışında bazı kimselerin devlet adına işçilerden para topladıklarını, bu şahısların diplomatik pasaport taşıdığını ve içlerinde eski politikacıların, büyük tefecilerin bulunduğunu söyledi. Tığlı, kendisine başvuran işçilerin çeşitli belgeleri de yolladıklarını ve bunlar arasında bir işçinin parasını dolandırmaktan dolayı hakkında dava açılmış eski bir politikacı hakkında belgeler bulunduğunu söyledi. Tığlı, başvurulardan anlaşıldığına göre bu kuruluş çevresinde çeşitli memurların, emniyetçilerin, adliyecilerin faaliyet gösterdiğinin anlaşıldığını belirtti.

Tığlı, bir milyon sermaye ile çalışan bu kuruluşların milyarlarca lira topladığını belirterek, bu toplanan paraların nasıl işletildiğinin, hangi kaynaklara aktarıldığının ve ekonomiye ne gibi bir katkısı olduğunun devlet tarafından araştırılması gerektiğini bildirdi.

Kastamonu Milletvekili, Millet Meclisi Başkanlığına yazılı olarak sunduğu soru önergesinde Maliye ve Ticaret Bakanlarının cevap vermesi için aracılık yapmasını istedi.

Polis katlinden sanık cezaevi kaçağını, AP millletvekili evinde saklamış

ANKARA (ÖZEL)

DİYARBAKIR'da bir polisin öldürülmesi olayına adı karışmış olan, 13 yıla hükümlü bulunduğu Afyon cezaevinden kaçan Mehmet Sıddık Yaz adlı bir hükümlünün AP Diyarbakır Milletvekili Mahmut Kepoğlu'nun evinde saklandığı bildirildi.

Ankara Emniyet Müdürlüğü 2. Şube dedektifleri tarafından, üzerinde "Şehmuz Sürgit" adına düzenlenmiş bir kimlikle yakalanan Mehmet Sıddık Yaz, emniyette verdiği ifadesinde Kepoğlu'nun evinde barındığını söyledi.

Adam öldürmek suçundan 13 yıla hükümlü iken Afyon Cezaevinden kaçan Mehmet Sıddık Yaz, kaçak olduğu süre içinde de bazı eylemlere karıştığı, bu arada Diyarbakır'da bir polisin öldürülmesi olayından da arandığı öğrenildi.

Devlet Bakanı Muhammed Kelleci'nin istifasına sebep olan kadınlardan biri Nevin Ergül. Hafta Sonu dergisi muhabirleri Muhammed Kelleci'nin sevgilisi Nevin Ergül'e Kelleci adına randevu verilen yere gelerek bakanı beklediler. Fakat bakan gelmeyince, evden dışarı çıkarken derginin muhabirlerine "Bilmiyorum gelmedi işte" diye cevap verdi.

Adının çeşitli kadınlarla gönül maceralarına karışması üzerine istifa etti

Muhammed Kelleci, Amasya'daki imam kadrolarını MHP'lilerle dolduruyordu

İSTANBUL (ÖZEL)

ADININ çeşitli gönül maceralarına karışması üzerine istifa eden Devlet Bakanı Muhammet Kelleci Amasya'daki imam kadrolarına MHP'lileri dolduruyordu.

Diyanet İşleriyle görevli Devlet Bakanı Muhammet Kelleci seçim bölgesi olan Amasya'daki imam kadrolarına MHP'lileri atadı. Bu durum Adalet Partisi içinde büyük huzursuzluklara yol açıyor. Kelleci Demirel'e şikayet edilip istifası isteniyordu.

Ayrıca atamalar Diyanet İşleri Başkanlığında da tartışmalara yol açıyordu. MHP'lilerin imam kadrosuna doldurulması Diyanet İşleri Başkanı Tayyar Altıkulaç ile Devlet Bakanı Muhammet Kelleci'nin arasını açmıştı.

Muhammet Kelleci bilindiği gibi adının çeşitli kadınlarla gönül maceralarına karışması ve Hafta Sonu dergisinde kendisiyle ilişki içinde olan bir kadının fotoğraflarla saptanması üzerine istifa etmişti.

Çin, Pasifik'te nükleer deneme yapmadığını açıkladı

WELLİNGTON (AA)

ÇİN Halk Cumhuriyetinin Pasifik'te deneme yapmak üzere fırlatacağı füzenin nükleer başlık taşıyacağı yolundaki haber yalanlandı.

Çin Başbakan Yardımcısı Li, Çin'in Pasifik'te nükleer deneme yapmak yanlısı olmadığını söyleyerek, "Eğer nükleer bir deneme yapsaydık, kendi topraklarımız içinde yapardık. Pasifik'te yapacağımız deneme herhangi bir zarara yol açarsaödemeyehazırız. Ama böyle birşeyin olacağını da sanmıyorum" dedi.

Çin Başbakan Yardımcısı, ülkesinin Pasifik'te barıştan yana olduğunu, hiç bir süper gücün bu bölgede egemenlik kurmasına razı olmayacaklarını sözlerine ekledi.

TİBO'nun şeflerinden Hüseyin Kaymaz'ın cezaevi kaçağı kardeşine, AP milletvekilinin karısı sahte kimlik sağlamıştı

TİT, ETKO ve TÜŞKO'dan sonra bir de "TİBO" çıktı

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKÇÜ İntikam Tugayı (TİT) Esir Türkleri Kurtarma Ordusu (ETKO), Türk Şeriat Komandoları (TÜŞKO) gibi MHP'li cinayet örgütlerine bir yenisi eklendi: Türkiye İhtilalci Bozkurtlar Ordusu (TİBO) Bu örgütün ortaya çıkarılması sırasında örgüt şeflerinden Hüseyin Kaymaz'ın kardeşi cezaevi kaçağı Celal Kaymaz'a Adalet Partisi Çorum Milletvekili Aslan Topçuoğlu'nun eşi tarafından sahte kimlik sağlandığı ortaya çıkmıştı.

Ankara'da Emin Arslan ve Ömer Ali Akgöz adlı sol eğilimli kişileri öldürmekten sanık olarak yakalanan Muzaffer Çakır, İbrahim Sel, Seyit Sözeri, Karaca Yılmaz, Metin Yıldız ve Fikret Yılmaz adlı komandolar, öldürme olaylarında şefleri Hüseyin Kaymaz ve Necmi Kahya'nın silah kullandığını itiraf ettiler. "Yahya" kod adıyla tanınan Hüseyin Kaymaz Çanakkale ilinde Ankara Emniyet 2. Şube dedektifleri tarafından ele geçirildi. Kaymaz, gasp suçundan 8 yıl 4 aya hükümlü bulunduğu Çorum Cezaevinde arkadaşları Adnan Baran, Mustafa Seyrek ve Nurettin Sarıtaş ile kısa adı TİBO olan Türk İhtilalci Bozkurtlar Ordusu olan illegal komando örgütü kurduklarını itiraf etti.

Arkadaşlarıyla kurdukları plan sonucu kendisinin Çorum Cezaevinden, diğerlerinin de kendilerini sevkettirdikleri cezaevlerinden firar etmeyi başardıklarını açıkladı.

Cezaevinden firar ettikten sonra örgütün Ankara sorumlusu olarak Yahya adını aldığını ve yandaşlarıyla Dikmen Karapınar Mahallesinde Emin Aslan ve Ömer Ali Akgöz adlı sol görüşlü kişileri öldürdüklerini itiraf etti.

Ankara Emniyet 2. Şube Cinayet Masası dedektifleri Çorum

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

Mem-Der: "Adliye memurları, faşistler tarafından ölümle tehdit ediliyor"

■ Komandoların başını Türkeş'in basın toplantılarından eksik olmayan Cafer Uğurlu çekiyor.

ANKARA (ÖZEL)

MEM-Der Ankara Şube Başkanı Abdurrahman Güzelgün Ankara Adliyesinde komandoların örgütlenmesi konusunda bir açıklama yaparak, faşistlerin son günlerde çalışmaya başladıklarını ve memurları ölümle tehdit ettiklerini belirtti.

Örgütlenmenin Türkeş'in basın toplantısından eksik olmayan Cafer Uğurlu isimli komandonun işyerine gelmesi ile başladığını söyleyen Güzelgün, şöyle dedi: "Bu kişi Hergün gazetesinde ırkçı, Turancı yazılar yazmaktadır. Olay bununla da kalmamıştır. Bu şahıs etrafında topladığı Haydar Lafcı, Kaplan Bender, Erhan Alpan, İsmail Yılmaz ve Talat isimli şahıslarla ülkücü teşkilatlanmayı başlattığını ilan etmektedir. Kendileri gibi düşünmeyen adliye memurlarının üzerinde çıkan bir mektup olaya ışık tutmaktadır. Bu mektup polise ve Altındağ Cumhuriyet Savcılığına intikal etmiştir. Mektubun altında infaz kararını verenler olarak Kaplan Bender ve Haydar Lafcı imzaları bulunmaktadır. Bu kişiler halen Ankara Adliyesinde zabıt katibi ve santralcı olarak görev yapmaktadırlar."

Güzelgün tehdit edilenlerin can güvenliğinin sağlanmasını ve suç işleyenlerin yakalarına yapışılmasını istedi.

Beşiktaş'ta Ebru Büfenin sahibi Kenan Engin: "Bir aydır rakı gelmedi. Güya 15 günde 36 şişe rakı veriyorlar. 36 şişeyi ben kendim içerim. Müşterilere yok satıyoruz. Geçen gün gittim 300-400 lira araba parası vererek Kurtuluş'tan aldım getirdim. Bugünkü dağıtım sistemi bozuk, değiştirilmeli. Depodan biz kendimiz gidip alsak daha iyi olur."

Beşiktaş'ta Kasapoğlu Bakkaliyesinin sahibi Şevket Kasapoğlu:
"Eskiden daha fazla rakı verirlerdi. Geçen gün geldiler 48 şişe aldım. 2 gün geçti şu anda tek bir şişe rakı kalmadı. Önümüzdeki günler ben ne satacağım. Ya hiç gelmesinler ya da tam gelsinler ve ihtiyacımız kadar rakı versinler. Bir de kamyonların geleceği gün belli olsun ki ben de paramı hazır edeyim!"

Tekel bayileri, içki dağıtımının da sigara satış depolarından yapılmasını istiyor

ERKAN ILDIZ

İSTANBUL'daki Tekel bayileri kendilerine yeteri kadar rakı verilmemesinden şikayet ederek "Ne Tekel arabası uğruyor ne de depodan veriyorlar. Araba uğrasa bile verdikleri rakı bir günde tükeniyor. Müşteriye yok satıyoruz" diyorlar.

Görüştüğümüz büfe ve dükkan sahipleri, bayilerde rakı bulunamaması sonucu karaborsada rakının 300 liradan satıldığına işaret ederek bu duruma bayilere az miktarda içki verilmesinin yol açtığını belirtiyorlar. Tekel bayileri içki dağıtımı yapan kamyonların 15 günde bir, çoğu zaman da birkaç ayda bir uğradıklarını, 2 veya 3 koli rakı bıraktıklarını, bunun da bir günde tükendiğini söylüyorlar.

Büfe sahipleri, gelirlerinin büyük kısmının içki satışından olduğunu, kendilerine yeterli miktarda içki verilmemesi nedeniyle müşterileri geri çevirdiklerini ve maddi yönden güç durumda kaldıklarını belirtiyorlar.

Bayiler, içki dağıtım arabalarının hangi gün geleceğinin belli olmamasından da şikayet ederek "Kamyonun ne zaman geleceği belli olmuyor. Ansızın geliyor, yanında yeterli miktarda para yoksa içki alamıyorsun. Ya arabanın geleceği günler belli olsun ya da çek sistemi konsun, para yerine çek verelim" diyorlar.

Bayiler, bugün uygulanmakta olan içki dağıtım sisteminden memnun olmadıklarını belirterek, bu sistemin değiştirilmesini istiyorlar ve bütün bayilerin içkiyi de Tekel Sigara Depolarından kendilerinin almasının, birçok aksaklığı gidereceğini söylüyorlar.

BİTTİ

Karmal yönetimi, Batıyı yumuşatma manevralarına girişti

MOSKOVA (AA)

AFGANİSTAN'daki Sovyet yanlısı yönetim İran ve Pakistan, Kabil ile normal ilişkiler içinde olacaklarına güvence verdikleri takdirde, Sovyet askerlerinin Afganistan topraklarından çekilebileceğini ileri sürdü.

Sovyetlerin resmi TASS ajansı tarafından yayınlanan bir bildiride, İran ve Pakistan'ın Afganistan'a karşı herhangi bir düşmanca harekette bulunmamak konusunda güvence vermesi ve bu güvencelerin ABD ve Sovyetler Birliği tarafından desteklenmesi gerektiği belirtildi.

Karmal yönetiminin bildirisinde Moskova'nın nasıl bir güvence vermesi gerektiği belirtilmezken, Washington'un "Üçüncü ülke toprakları üzerinden veya dolaysız olarak Afganistan'a karşı herhangi bir düşmanca harekete girişmemek konusunda" söz vermesi gerektiği bildirildi.

LİBYA'NIN İSTEĞİ

İslam ülkeleri Dışişleri Bakanları Toplantısına katılmak amacıyla Pakistan'ın Başkenti İslamabad'a gelen Libya Dışişleri Bakanı Ali Türki, örgüt üyeliğinden çıkarılan Afganistan'ın yeniden üyeliğe alınması için üye ülkelere çağrıda bulunacaklarını açıkladı.

Siyonistler 3 Filistinliyi öldürdü

TEL AVİV (AA)

İSRAİL'in kuzey sınırından ülkeye sızmak isteyen 3 Filistinli gerillanın İsrail birliklerince öldürüldüğü açıklandı.

Bir İsrail askeri sözcüsünün yaptığı açıklamaya göre, Filistinliler, gece yarısı sızmak isterlerken, İsrail birliklerinin açtığı ateş sonucu öldüler.

Geçtiğimiz ay içinde aynı sınır noktasından içeri giren 5 Filistinli gerilla bölgedeki bir çiftliği ele geçirmiş ve 3 İsrailliyi öldürmüştü. Daha sonra bu gerillaların hepsi İsrail askerlerince öldürülmüştü.

ABD, İran'a gizlice vurucu güç gönderdiği iddiasını yalanladı

■ Beni Sadr 2 Amerikan helikopterinin İran üzerinde uçtuğunu açıkladı.

TAHRAN

İRAN'da önümüzdeki iki hafta içinde sabotaj yapmak ve ülkede karışıklıklar çıkarmak amacıyla ABD'nin 96 kişilik bir vurucu güç gönderdiği yolunda İran Devlet Başkanı Beni Sadr'ın ileri sürdüğü iddialar, Carter yönetimince yalanlandı.

Tahran Radyosunda bir konuşma yapan Beni Sadr, ABD ile yaptığı bir telefon görüşmesinde böyle bir ekibin İran'a gönderildiğini öğrendiğini söylemiş, ancak haberin kaynağı konusunda bir açıklama yapmamıştı.

Beni Sadr ayrıca, İran'ın Kuzeybatısındaki Kürt azınlığa silah sağlayan 2 Amerikan helikopterinin ülkenin Güneydoğusundaki dağlar üzerinde uçtuğunun da saptandığını ileri sürmüştü. İranlı yetkililer ayrıca 2 Amerikalının tutuklandığını bildirirken, bunların kimlikleri hakkında bir açıklama yapmadılar.

AZINLIK BÖLGELERİNDE

İran' Devrim Muhafızları ile Iraklı silahlı kişiler arasında Abadan'da silahlı çatışma olduğu ve bir Iraklı'nın öldürüldüğü bildiriliyor. İran'ın PARS ajansı olay sırasında 4 Iraklı'nın da tutuklandığını açıkladı.

İran Kürdistanı'ndaki Sanandaj kentinde ise durumun sakin olduğu ve ordu birliklerinin yönetimi tamamen ele geçirdikleri ileri sürülüyor.

günlük

Anormal politika

İÇİŞLERİ Bakan Vekili Orhan Eren, kendisini ziyaret ederek saldırılara karşı önlem alınmasını isteyen parlamenterlere "Normal CHP'liler öldürülmüyor" demiştir. Bu sözler gelişigüzel verilmiş bir cevaptan ibaret sayılmamalıdır.

Sağ terör günden güne yükseliyor. CHP'nin yerel yöneticileri ardı ardına saldırılara uğruyor. Önce Adana'da sonra Kayseri'de il başkanları, daha sonra Trabzon'da CHP delegesi katlediliyor. İçişleri Bakan Vekili ise, CHP'lileri normal ve anormal diye ayırıyor ve yapılan saldırıları haklı göstermeye çalışıyor.

Öldürülenler, Eren'in iddia ettiği gibi CHP dışı solun temsilcisi oldukları için mi hedef seçilmiştir? Öyle olsa bile, bu katilleri mazur gösterir mi? Devletin bakanı kimden yanadır? Katillerden mi, saldırıya uğrayan yurttaşlardan mı? Katiller mi suçludur, yoksa saldırıya uğrayanlar mı? CHP'li ya da CHP dışı soldan olanların saldırıya uğraması meşru mudur? Bugüne kadar saldırıya uğramış yurttaşların hepsi "anormal" midir? Öldürülenler solcu olunca, katiller haklı mı olmaktadır?

Aslında anormal olan demokratik olduğu söylenen bir ülkede bizim bu soruları sormamızdır. Daha doğrusu bir bakanın böyle konuşmalar yapması ve yurttaşların bir bölümünü adeta düşman ilan etmesi anormaldir. Ve bu durumu yaratan AP azınlık hükümetinin anarşiye karşı tutumudur.

MHP'li katilleri korumak ve terörün bir kanadının eylemlerini görmezlikten gelmek bir yana, hükümetin yurttaşların bir kısmının can güvenliğinin korunmasını görevleri arasında saymadığı anlaşılıyor. 1971 öncesi AP hükümetleri, "iti ite kırdırtmak" diye açıkladıkları politikalarla tarihe geçmişlerdi. AP, komandoları ve gerici güruhları devrimci gençliğin üzerine saldırtıyor ve bunu bir "asayiş tedbiri" olarak ilan ediyordu. Şimdi aynı politikanın çok daha üst düzeyde sürdürüldüğü gözleniyor. Terörün her gün on cana kıydığı bir ortamda, AP'li bakanlar sadece kendi benimsedikleri fikirleri savunanların güvenliğini koruyacaklarını ima ederek, nereye varmak istiyorlar?

Bilinen gerçek, bu tutumun demokrasiye de, özgürlüğe de aykırı olduğu ve halkın bir bölümünü düşman gördüğüdür. AP'li bakanın sözleri aslında bölücülüğün itirafıdır. Bu politikada ısrar eden bir hükümetin "normal" olduğunu söylemek mümkün müdür?

BAKIŞ — TAYLAN ERTEN

Soğan, demir ve şaşkınlık

Halkımızın yüzyıllardır elinden alınmayan bir "özgürlüğü" vardı; yoksul kesimler soğanı ekmeğine katık eder, yuvarlanıp giderdi. Artık bu özgürlük de tehlikede. Soğanın fiyatı 100 liraya doğru başını alıp gittikten sonra, geriye bir kuru ekmek kaldı. Çünkü, Demirel-Özal ikilisinin "ne bulursan sat" politikası gereği, kuru soğan bugüne kadar pek rastlanmamış ölçüde ihraç ediliyor.

Soğan erişilmezlik mertebesine yükselirken, Ticaret Bakanı demir fiyatlarının düşmekte olduğunu müjdeledi. Bay Bakan, talep yokluğundan gerileyen fiyatları, ekonominin iyileşme belirtisi gibi göstermeyi de ihmal etmeyerek yüreklere su serpti. Öyle ya, yurttaş soğan alamasa bile, ekmeğine demiri katık edebilirdi.

Bu olgular, zıvanasından çıkarılmış Türkiye ekonomisindeki kargaşalığın tipik örnekleridir. Ve işlerin böyle garipleşmesiyle, hükümeti ve özel sektörü giderek belirgin biçimde saran karamsarlık ve şaşkınlık karışımı ruh yapısı arasında bağlantı vardır. Görülüyor ki, Demirel'in politikalarıyla gerçekler kafa kafaya gelmektedir ve bu tokuşmadan çıkan ses de oldukça ürkütücü bir yankılanmayla, gerek ülkeyi yönetenlerin gerekse pastanın en büyük dilimini kapmak isteyenlerin beyinlerini uğuldatmaktadır.

Demirel hükümeti, şu günkü koşullarda çözüm olarak çizdiği yolun, kendisini selamete götürmediğinin pekala farkındadır. Parlamentodaki siyasi dengeden başlayarak, sınıfsal dengelerin dayattığı zıt nitelikteki politikaları uygulama zorunluluğundan oluşan çelişki ve engeller yumağını kısa sürede aşabilecek durumda değildir. Seçime gitmeyi en çıkar yol olarak düşünmektedir. "Sağlam" bir çoğunlukla programını sızıltısız uygulamak istemektedir. Bu nedenle, son günlerde aldığı kimi kararlarla, bir seçim politikasına yönelmeye çalışmaktadır. Örneğin; bir kısım ürün için ilan ettiği taban fiyatlarını genellikle üretici maliyetlerinin altına düşürmemeye çalışmıştır. [illegible] kitlelerinin gelirlerinde gerçek bir artış sağlamayı gerektirmektedir. Koşullar ise, bu yöndeki adımları engellemektedir. Fazla para verip, enflasyonu körükleyecek talep baskısı yaratmamak zorunda olduğu için üreticinin eski alacaklarıyla, işçilerin birikmiş 5 milyar lirasını ve memurların katsayı farklarını ödemeyi savsaklamaktadır.

Diğer yandan acil döviz gereği olmadan, özel sektörün ithalat yapabilmesi için kabul kredili ithalatta genişletici kararlar almıştır. Böylece hammadde ve yarı mamul ihtiyacını biraz olsun karşılayarak üretimde bir hareket yaratacağını ummaktadır. Ne var ki, ekonomi politikasını, özel sektörün en güçlü ve dar bir kesimine dayandıran Demirel hükümeti, bu politikaların yarattığı durgunluğun sorunlarını giderememektedir. İş çevrelerinin parasızlık yakınmaları ileri boyutlardadır. Küçük ve orta boy firmalar piyasadan çekilmektedir. Bu durum, belki güçlü şirketler için bir iç pazar genişlemesi yaratır gibi görünürse de, özellikle imalat sektöründe, şimdi ellerini oğuşturanlar için de büyük bir tehlikeyi beraberinde getirecektir. Çünkü bu sektörde çoğu büyük işletme, yan sanayi ürünlerini küçük ve orta ölçekteki firmalardan sağlamak durumundadır. Bunun yanı sıra, özel sektör, durgunluğun "beklenenin de üzerinde gerçekleştiği" tespitini yapmaktadır.

Yeni dış krediler yetersiz ve gecikmelidir. Borç ertelemeleri için Batı umut vermekten uzaktır.

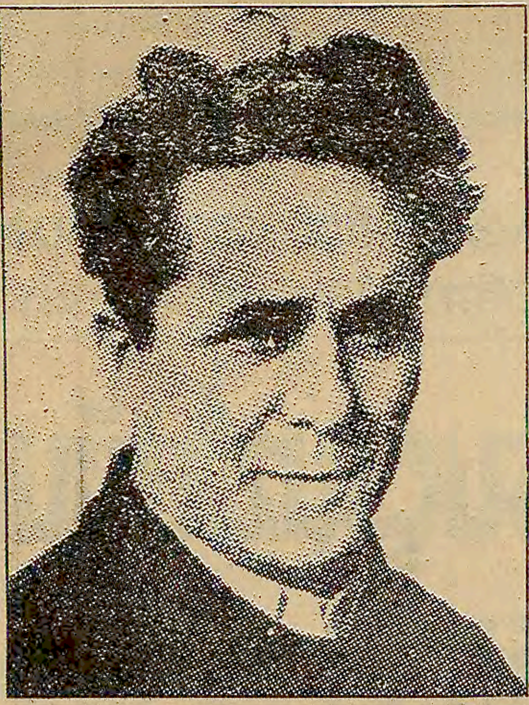
İşte, Demirel bu koşullar içinde erken seçimin hesaplarını yapar görünmektedir. Görünmektedir ama, seçim politikası elleri hazineye daldırmayı zorunlu kılarken, ekonomi politikası tam tersini dayatmaktadır. Hükümetin kara kara düşünmesi, iş çevrelerinin para diye tutturması ve tümünün birden şaşkınlık içinde bocalaması da buradan kaynaklanmaktadır.

Sat dışarıya soğanı 100 lira olsun, durdur yatırımları demir fiyatları düşsün. Halkı geçimsiz, ekonomiyi üretimsiz bırak. Sonra da kalk, "Bakın işler nasıl da yoluna giriyor" diye çalım sat. Böyle çalımları, seçmene yutturmanın politikaları hâlâ geçerli mi? Bekleyecek ve göreceğiz...

KOMÜNIST ENTERNASYONALİN DAĞITILMASININ YILDÖNÜMÜ VE BİR MEKTUP

M.Halim Spatar — 3

İtalyan faşistleri Yunanistan'a saldırınca, "yurdun savunulmasını" isteyen Zaharyadis'i Komintern "sosyal şoven" olmakla suçlamıştı. Ama...

Nikos Zaharyadis, devrimci kariyerine milli mücadelemizi ve Mustafa Kemal Paşa'yı sonuna kadar destekleyen Yunan devrimcilerinin İstanbul'daki kolu Pan-Ergatikon adlı Rum örgütünde başlamış bir devrimciydi (Rasih Nuri İleri'den aktaran EMEKÇİ dergisinden).

Bu fotoğraf da Zaharyadis'e ait... Ancak 1966'da, yani yandaki fotoğraftan 10 yıl sonra çekilmiş... Zaharyadis bu sırada Sovyetler Birliği'nde Sibirya'da sürgün bulunuyordu. Fotoğraf açlık grevi sırasında çekilmişti. 10 yıl içinde olaylar Zaharyadis'i bu hale getirmişti.

Stalin, yıllar sonra Zaharyadis'e hak verdi

Komintern'in eleştirilerine rağmen İtalyan faşistleri karşısında direnen Yunan hükümet kuvvetleri ve komünistleri, İtalyan faşistlerinden aldıkları bir top ve silahların etrafında oyun oynayıp zaferlerini kutluyorlar... Yıllar sonra Yunanistan'ın direnişinin sonucu, Almanların Sovyetler saldırı planlarını ertelemek zorunda kaldıkları ortaya çıkacaktı.

■ Yunan Hükümetinin hapsettiği Yunanistan Komünist Partisi Genel Sekreteri Zaharyadis ülke saldırıya uğrayınca, hücresinden yazdığı mektupta, istilacılara karşı savaşan hükümeti desteklemeye çağırıyordu

Dünya üzerinde Nazilerin ve faşistlerin saldırılarının çok yükseldiği ve Yunanistan'ın faşist saldırıya uğradığı bu dönemde, Yunan Komünist Partisi Genel Sekreteri Nikos Zaharyadis'in Yunan halkına yazdığı bir mektuptan söz etmek istiyoruz.

1940 yılının 28 Ekiminde İtalyan faşistleri aniden Yunanistan'a saldırdılar. O sıralar Yunanistan'da kralcı Metaksas diktatörlüğü iş başındaydı. Yunan halkı birçok baskılar karşısında maddi ve manevi bakımdan ezik ve hazırlıksız durumdaydı. Aynı şekilde Yunanistan Komünist Partisi de bu baskı altındaydı. Hemen hemen bütün kadroları hapsedilmiş, ya da sürgüne gönderilmişti. Halk direnmek için toparlanmak istiyor, Metaksas'ı zorluyordu. N. Zaharyadis, hapisanedeki hücresinden Yunan halkına bir mektup yazdı. İç ve dış koşulların zorlamasıyla Metaksas, bu mektubu 2 Kasım 1940'ta yayınlamak ve Yunan halkına açıklamak zorunda kaldı. Mektup şöyleydi:

"Yunanistan Halkına,

Mussolini faşizmi hayasızca bize sırtımızdan öldürücü bir darbe indirdi. Amacı Yunanistan'ı dize getirmek ve köleleştirmektir. Bugün bizler, bütün Yunanlılar, özgürlüğümüz, onurumuz ve milli bağımsızlığımız için savaşıyoruz. Mücadele çetin ve sert olacaktır. Ama, yaşamak isteyen bir ulus, her türlü fedakarlığı göze alarak savaşmak zorundadır.

"Bugün Yunan halkı, Mussolini faşizmine karşı ulusal kurtuluş savaşı veriyor. Asıl cephe ile birlikte. TEK TEK BÜTÜN KAYALIKLAR VE IRMAKLAR, KULÜBE KULÜBE BÜTÜN KÖYLER; EV EV BÜTÜN KENTLER ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİNİN KALELERİ HALİNE SOKULMALIDIR.

"Faşizmin bütün ajanları, gözlerinin yaşına bakmadan yok edilmelidir. Metaksas hükümetinin yönettiği bu savaşa bütün güçlerimizi kayıtsız şartsız seferber etmeliyiz. Emekçi halkın ödülü ve bugünkü mücadelesinde güvencesi emeğin, özgürlüğün ve halkın gerçek uygarlığının egemen olduğu, her türlü yabancı ve emperyalist bağımlılıktan kurtarılmış yeni bir Yunanistan olmalıdır, olacaktır da.. Herkes bu mücadeledeki yerini almalıdır. Zafer Yunanistan'ın ve Yunan halkının olacaktır. Bütün dünya emekçileri bizim yanımızdadır.

Atina, 31 Ekim 1940

Nikos Zaharyadis
YKP MK Sekreteri"

(Yorgis Vondiços Gusias, *Yunanistan Komünist Partisi ve Yunan Solunun Yenilgisinin ve Bölünmesinin Nedenleri*, s. 64-67. Teodoros Maçi'nin yayınlanmamış çevirisinden alınmıştır. MHS)

Tarih, N. Zaharyadis'i haklı çıkardı

Bütün Avrupa'nın Hitler orduları tarafından istila edilmekte olduğu bu çok kritik dönemde, Komintern bu mektubu "sosyal şoven"likle suçlayarak eleştirdi. Komintern, Alman canavarının Sovyetler Birliği'nin üzerine kışkırtılabilecek her türlü harekete karşıydı. Bu tutumuyla mihver faşistlerinin istilasına uğramış halklara ve sonunda da bizzat Sovyet halkına ve büyük felaketler getirecek gerçeği gözardı ediyordu.

Buna karşılık, tarih N. Zaharyadis'i haklı çıkardı. Direnen Yunan halkı, İtalyan faşistlerini bozgundan bozguna uğratmış, 6 Nisan 1941'de Almanya Yunanistan'a bizzat saldırmak zorunda kaldı. Dünyanın en iyi donatılmış ve en iyi eğitilmiş Nazi orduları, Yunan halkının yiğit direnişi karşısında Sovyetler Birliği'ne yapmayı planladıkları büyük genel saldırıyı; üç ay geciktirmek zorunda kaldılar. Bu yüzden Alman ordusu Rusya'nın uçsuz bucaksız steplerinde Moskova'ya ulaşamadan korkunç kış koşullarına yakalandı; Alman ordusunun büyük felaketinin önemli nedenlerinden birinin bu gecikme olduğu ileri sürülür. Nitekim Sovyetler Birliği'nde yayınlanan "Büyük Yurdumuz" adlı resmi kitapta da bu konuda şunlar yazılmıştır:

"Sovyetler Birliği'ne karşı girişilen saldırının 1941 yılının ilkbaharında başlayacağı hesaplanıyordu; ancak, umulmadık bir durum bunu geciktirdi; Hitler Almanyasının müttefiki olan faşist İtalya, kolaylıkla halkından geleceğini sanarak Yunanistan'a saldırdı. Ne var ki, kahraman Yunan halkı, inatçı bir direnişe geçti; hatta kendisinden birkaç misli güçlü gözüken düşmanı yenilgiye uğrattı. İtalyan diktatörü Mussolini, Hitler'e başvurarak yardım istedi. Sovyetler Birliği'ne saldırma planlarını tamamlamış olan Almanya için artık canını sağlam olması önemli sorundu." (a.g.e.)

«Hayatın ve tarihin doğruladığı mesele üzerinde tartışmanın anlamı yoktur»

1949 yılında N. Zaharyadis, Moskova'da Stalin ile çeşitli konuları görüştü. Bu arada Stalin'e yukarıda sözü geçen mektup ve Komintern'in eleştirisi konusunda neler düşündüğünü de sordu. Stalin'in cevabı şu oldu: *"Hayatın ve tarihin doğruladığı bir mesele üzerinde tartışmanın anlamı yoktur."* (a.g.e., s. 12)

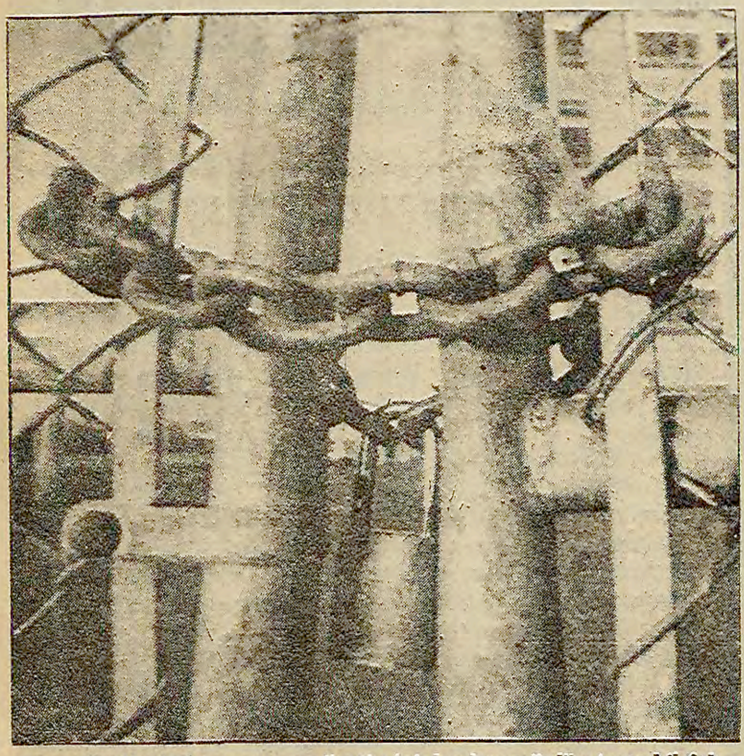
Komünist Enternasyonal'in 24 yıllık deneyi içinde olumlu ve olumsuz yanlar iyice araştırılmalı, enine boyuna tartışılmalıdır. Etkileri bugünlere kadar gelen ve birçok devrimcinin düşünüşüne bir yön veren bu devrimci miras, tarihsel bağlamı içinde yeniden değerlendirilmelidir. Bundan yararlanacak olan, en başta ülkemizin emekçi halkı ve bilimsel sosyalizm öğretisi olacaktır. Bu konuda devrimci cesaret ve kararlılık, bilimsel sosyalist yöntemle kaynaştırılmalı, bu tarihsel olgunun ülkemizin devrimci hareketi üzerinde olumlu ve olumsuz etkileri özellikle araştırılmalıdır.

BİTTİ

EKONOMİ

Gelişmiş ülkelerde "korumacılık" eğilimleri artıyor

Batı kendi derdine çare arıyor...

Amerika'da buhran sonucu üretimini durduran ünlü otomobil fabrikası Chrysler'in kilit vurulmuş kapısı

Gelişmiş kapitalist ülkelerde ekonomik durgunluk, ortaya çıkan atıl kapasite ve giderek artma eğilimi gösteren işsizlik gibi sorunlar, bu ülkeleri korumacı tedbirler almaya yöneltiyor. Batı ülkeleri, GATT/Ticaret ve Tarifeler Üzerinde Genel Anlaşma (*) çerçevesinde tedbirleri sınırlayıcı bularak, ikili anlaşmalarla ya da kendi insiyatifleriyle uyguladıkları gümrük dışı korumacı yöntemlere ağırlık veriyorlar. Batıda ekonomik buhranın hissedilmeye başlandığı son yıllarda başvurulan başlıca koruma yöntemleri şöyle belirleniyor:

—Gönüllü ihracat kısıtlamaları: Azgelişmiş ülkelerdeki ihracatçı sektörlerden, ihracatlarını belirli bir düzeyde tutmaları isteniyor. Aksi halde, daha etkin bir koruma duvarıyla karşılaşacakları belirtiliyor. Bu yöntem daha çok doğrudan devlet müdahalesi olmaksızın, sektörler düzeyinde yapılan anlaşmalarla gerçekleştiriliyor.

—Düzenli pazarlama anlaşmaları: Bu tür anlaşmalar, doğrudan devletler arasında yapılıyor. İhracatçı ülkenin hükümeti, anlaşma uyarınca, ithalatçı ülkedeki sektörleri ciddi biçimde tehdit ettiği öne sürülen ürünlerin ihracatını kısıtlıyor.

Örgütlü serbest ticaret: Bu kavram, sektörler düzeyinde piyasaların paylaşılmasına ilişkin anlaşmaları ifade ediyor. Bu anlaşmalar, esas olarak düzenli pazarlama anlaşmalarıyla aynı nitelikte. Ancak, uluslararası çapta uygulanıyor.

Gelişmiş ülkeler, azgelişmişlere karşı miktar kısıtlamalarından başka, fiyat denetimi de uyguluyor. Özellikle, tarım ürünleri ve demir-çelik mamüllerinde izlenen "asgari ithal fiyatları" politikası ihracatçı ülkenin umulandan daha düşük bir fiyatla ürün önermesi durumunda, bu ithalata değişen oranlarda gümrük vergisi uygulamak suretiyle gerçekleştiriliyor. Bir başka yol da, gelişmiş ülkelerin korumaya aldıkları sanayi sektörlerine desteklemede bulunması.

Uzmanlar, gelişmiş ülkelerin korumacı politikaları ile, gene bu ülkelerin hakim oldukları uluslararası ekonomik kuruluşların, azgelişmiş ülkelerde ihracata yönelik sanayileşmeyi teşvik etmelerini "ilginç" bir çelişki olarak niteliyorlar.

Uluslararası kredi kuruluşları bir yandan geri kalmış ülkelerin ihracat projelerine kredi verirken, öte yandan korumacı tedbirlere yönelinmesi, azgelişmiş ülkeleri döviz darboğazlarıyla karşı karşıya bırakıyor. Bilindiği gibi, uluslararası kredi kuruluşları, azgelişmiş ülkelerde döviz darboğazının aşılması için de ekonomiyi sınırlayıcı politikalar öneriyor, böylece yükü bu ülkelerin sırtına yıkıyorlar. Dünya ticaretindeki bu gelişmeler, geri ülke ekonomilerinin ihracatı esas olarak rahatlayacağı görüşünün günümüzde bir hayal olmaktan öteye gitmediğini gösteriyor.

(*) GATT NEDİR?
Dış ticareti serbestleştirmek ve uluslararası ekonomik işbirliğini geliştirmek amacıyla kurulmuş, gümrük duvarlarını kaldırmaya yönelik uluslararası örgütün kısa adıdır.

Batıda ve özellikle Amerika'da işsizlik artık toplumu endişelere sevkedecek boyutlara ulaştı. Yukardaki fotoğrafta Amerika'nın Michigan eyaletinde iş ve işçi bulma kurumunun önünde toplanan işsizler görülüyor.

Hükümet ve taban fiyatları

Çetin Özkarar

Demirel hükümetinin ilk elde ilan ettiği taban fiyatları birçok eğilimi birden içinde taşımaktadır.

Ürün	1979 fiyatı	1980 fiyatı	% Artış
Haşhaş kapsülü	23.50 TL	35.00	49
Çay	14.50 "	25.00	72
Şeker pancarı	1.40 "	3.00	114
Gül yaprağı	13.50 "	30.00	122
Merinos yapağı	182.00 "	291.00	60
Tiftik	290.00 "	600.00	107
Yaş koza	185.00 "	800.00	332

İpek Kozası taban fiyatları bu yıl içinde en yüksek oranda artan ürün oldu. Yaş koza taban fiyatı geçen yıl 185 lira iken bu yıl 800 liraya yükseldi.

Sınırlı sayıda üreticiyi ilgilendiren ve sadece birkaç ilimizde yetiştirilen ürünlerdeki fiyat artış yüzdeleri diğerlerinden fazladır. Isparta ve çevresinde yetişen gül yaprağında yüzde 122, başlıca Bursa'da üretilen yaş kozada ise yüzde 332'lik bir artış vardır.

Şeker pancarına verilan 3 lira fiyat küçük işletme maliyetlerine göre çok düşüktür. Küçük üretici bu fiyatla yeniden üretim yapamaz.

Çay yaprağına biçilen 25 lira, maliyetle başabaştır. Üreticiye verilen bu para çaya yapılan zamla (Kuru çayın kilosu en az 250 liradır) doğrudan tüketicinin sırtına yıkılmıştır.

Dışsatım açısından, tiftik dışında, şimdilik zorluk yaratılmamıştır. Dışsatımda sorun yaratabilecek pamuk, fındık, incir, üzüm gibi ürünlerin ise henüz fiyatları belirlenmemiştir. (Tiftikte dünya fiyatları aşılmıştır. Dünya piyasasında tiftiğin kilosu 525-550 lira arasındadır)

Özetle; bu taban fiyatlar muhtemel bir erken seçim yatırımı havası taşımaktadırlar.

İç piyasada fiyat artışlarını, enflasyonu körükleyici niteliktedirler.

Dışsatımı engelleme ve yeni bir devalüasyonu zorlama eğilimi göstermektedirler.

Köylü gelirlerini ise gerçekte arttırmamaktadırlar.

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

«Katil oligarşi»

— Oğlunun katillerini buldular mı ana?

— Ne gezer oğlum. Tutup tutup goveriyorlar.

— Nasıl? Hepsini bırakıyorlar mı?

— Goveriyorlar oğlum. Önce sizin çocuklar birini tutup getirdiler. 'Ben yapmadım yapanları biliyorum' dedi. Pulisler götürdüler sabahına goverdiler. Sonra silahı alıp veren kızı tuttular. Onu da goverdiler. Yavrumu vuranı tutmak istemiyorlar.

— Öyle deme ana belki bulsalar tutarlar. Bulamıyorlardır.

— Kızılay'da geziyor oğul. Orda görsem iki yakasından tutarım. Nasıl olsa Kızılay'da bir sürü pulis var. Yetişir tutarlar.

— Hani polise güvenmiyordun?

— Pulise değil ki ahaliye. Orada bir sürü millet var. Yakasına yapışıp bağırsam, ahali de yetişir tutar. Pulis de götürmeye mecbur olur

— Doğru söylüyorsun ana, herhalde öyle olur. Acını tazeleyeceğim ama bir de bana anlatsana nasıl oldu?

— Küçük oğlan ağlayarak geldi. Söyle ula dedim. Ağabeyini mi vurdular? Hidayet'ten hep korkuyordum. Kardeşi de birşeyler sayıklayıp duruyordu. 'Ana ağabeyime mukayyet ol çok zayıfladı ona biraz göz kulak ol' diyordu. Küçük oğlanı ağlar görünce gitti Hidayet dedim. İnayet aklıma bile gelmedi. Bir de baktım İnayetimi kanlar içinde getirdiler. Oydu vurulan. Küçük İnayet...

İnayet Bilgiç'in anasıydı konuştuğum. 17 Nisan günü, Seyranbağları'nda vurulan İnayet Bilgiç'in anası.

16 yaşında bir ortaokul öğrencisi idi. Mahallenin duvarlarına yazılan yazılara kızıyordu. Mahalle halkı bu yazılardan memnun değildi. Yazılar polisi davet ediyor, polis de "Bu yazıları kim yazdı" diye sabah akşam evlerde arama yapıyordu.

Bir duvar yazısını silerken pusuya düştü. Kendilerine "Dev-Yolcu" diyen bir takım caniler yaylım ateşine tuttular. Başından vuruldu, bir hafta hastanede kaldıktan sonra öldü.

Katiller mahalleye dışardan gelmişlerdi. Mahalle halkı onları tanımıyor, sadece eşkallerini tarif edebiliyordu.

Polis cinayetin üstüne düşmüyordu. Hatta katillerin bulunmasını isteyen bir akrabasına "Yiyin birbirinizi bize ne" demişti polisin biri.

Halkı rahatsız eden duvar yazılarını silerken vurulmuştu.

Eski gazete manşetlerini düşünüyorum. "Beşlira için vuruldu", "On lira için öldürüldü" diye manşetler çıkardı. Bu kadar basit bir sebepten insan öldürülmesi toplum tarafından garip karşılanır, bu yüzden gazetelere manşet olurdu. Şimdi anarşi hiç yüzünden can alıyor.

İnayet Bilgiç duvar yazılarını sildiği için öldürüldü.

Onu öldüren caniler, kendilerine "solcu", "devrimci", "Dev-Yolcu" diyorlardı. Ama kana susamış canavarlar gibiydiler.

* * *

"Oligarşi Kemal" İstanbul'da yakalanmış.

Kimi gazetelere göre, Apocuların şefi. Kimine göre Acilcilerin.

Acilcilerin olması daha normal. Çünkü bunlar "oligarşi"yi hedef alan gruplardan biri. Şeflerine de düşman oldukları şeyin adını takmışlar: "Oligarşi Kemal!"

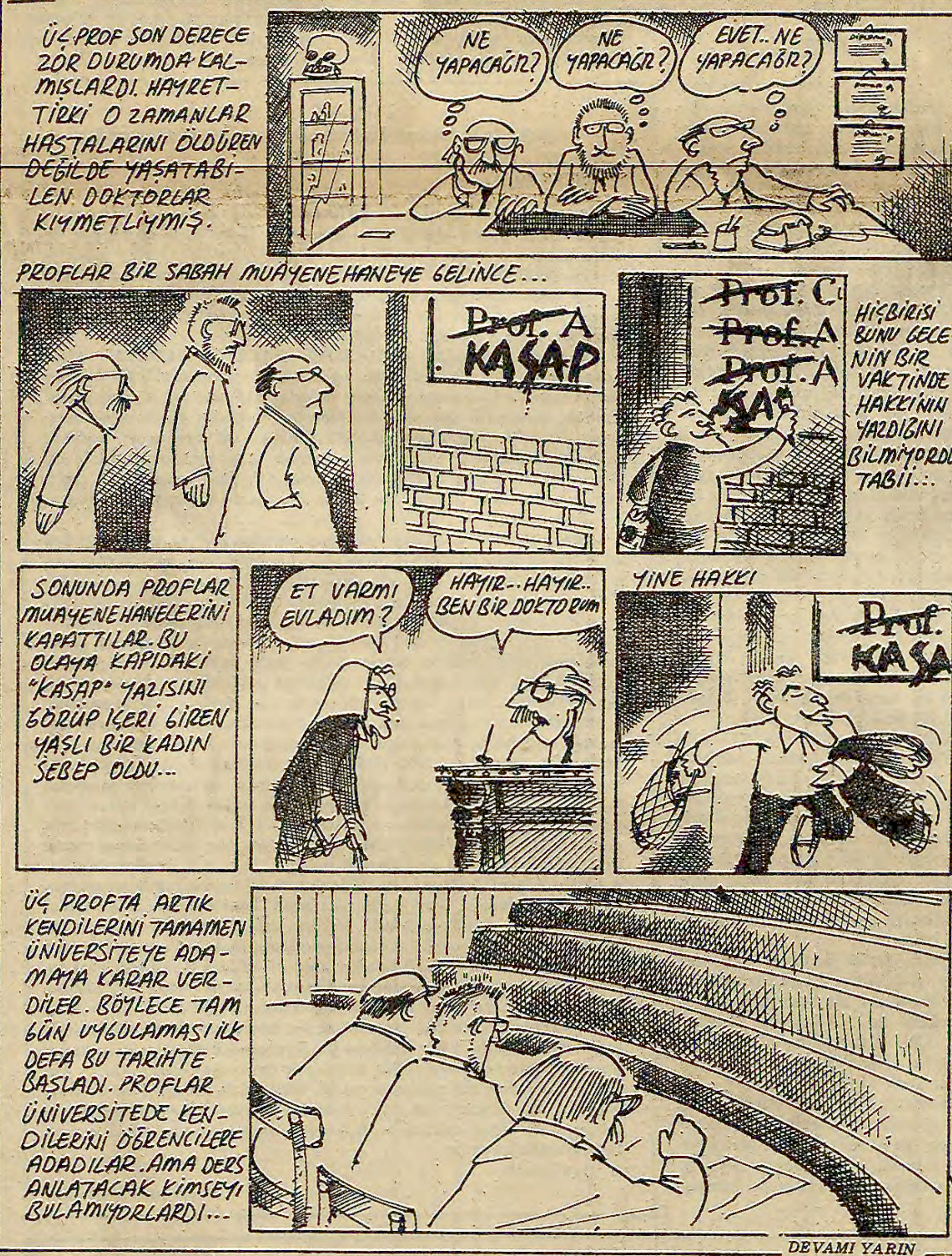
Oligarşi Kemal, Karslı. Karslılar duvarlarda yazan oligarşi lafının ne anlama geldiğini biliyorlar mıydı? Belki yazanlar bile bilmiyorlardı. Nedir bu oligarşi diye soranlara Kemal'i gösteriyorlardı. "Oligarşi dediğin işte bu Kemal'dir' diyorlardı.

Ne anlama geldiği aydınlar tarafından bile zor anlanan bir söz yüzünden öldürüldü İnayet. 16 yaşındaydı. Mahalle halkı evlerinin duvarlarının kirletilmesine kızıyordu. O da kızıyordu. Bu yazılar yazıldıkça "oligarşi" gelip arama yapıyor ım diye halka baskı yapıyor, adam öldürüyordu.

Ama İnayet'i oligarşi öldürmedi "Katil Oligarşi" diyenler öldürdü.

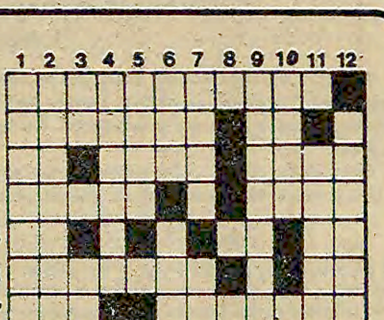
HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

DEVAMI YARIN

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Gulag Takımadaları romanının yazarı. 2) Birleşme, birlik kurma-TERSİ eski dilde su. 3) TERSİ rey-Bilet satılan yer- Ev (eski dilde). 4) TERSİ bir çeşit tatlı-Bir akarsuyumuz. 5) Samaryumun simgesi-Genişlik-TERSİ kilometrenin kısaltılmışı. 6) Afrika'da bi. ülke-TERSİ bir organımız. 7) TERSİ dair-Cesur, yiğit kimse. 8) Tarihte büyük ün yapmış bir Mısır kraliçesi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Politika. 2) Kendi kendine işleyen aygıt. 3) Litrenin kısaltılmışı-Köpeklere verilen bir çeşit bulamaç 4) Kadın parasıyla yaşayan erkek. 5) Bir işin ustası. 6) TERSİ ün-TERSİ ünvan. 7) Parça-Üye. 8) TERSİ bir ağırlık ölçüsünün kısaltılmışı. 9) İçinde yemek pişirilen yayvan bakır kap (çoğul). 10) Bayındır-TERSİ hayvan yakalama 11) Silahın bir parçası. 12) Yapılarda gereç taşımak için kullanılan dört kollu ve iki kişinin taşıdığı araç.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Kapadokya-Ak. 2) Ocasey-Abaza. 3) sim-izaraF. 4) uA-Ra. 5) Transilvanya. 6) üT-Aksi-aS. 7) rC-sieR. 8) Kına-Takunya.

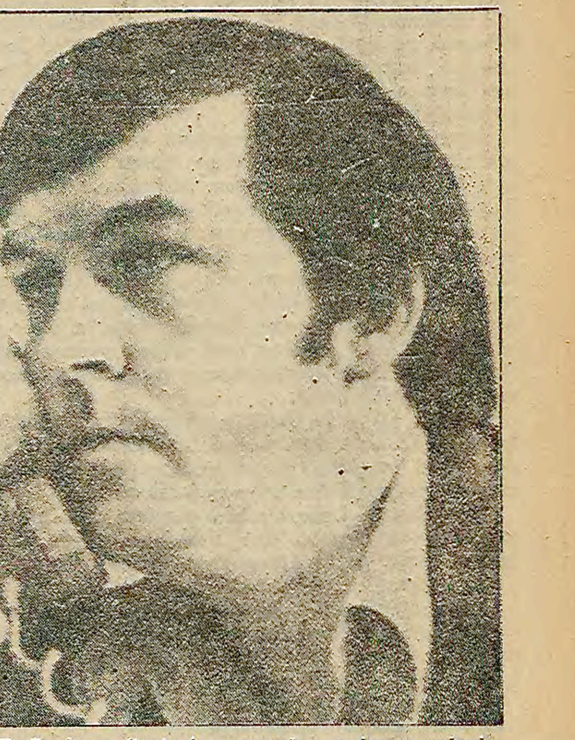
rutürk. 2) aC-Artçı. 3) Pas. 4) Asi-Nasa. 5) Dem-Ski. 6) Oy-riseT. 7) Lira 8) Yaz. 9) abaraM. 10) araN-Ün. 11) Aza-Ya. 12) Kafkasya

«Le Figaro Magazine» dergisinin iddiası

Devrik Şahın generallerinden Gulam Ali Oveysi. Oveysi, "İran Kurtuluş Hareketi"nin liderliğini yaptığını söylüyor. Homeyni'yi devirmek için çeşitli muhalif grupları örgütlüyor, sık sık da İran'a gittiğini belirtiyor.

ABD Başkanı Carter'ın en yakın çalışma arkadaşı Hamilton Jordan. "Le Figaro Magazine"in iddiasına göre, Jordan Paris'te gizlice, Farah Diba'nın danışmanı Nahavende ile buluşup, Homeyni'ye karşı yapılacak darbeyi görüştü.

İran'da darbe mi?

ABD'nin rehineleri kurtarmak için İran'a karşı giriştiği başarısız operasyondan sonra, bu ülkede, Homeyni yönetimini devirip, yerine Amerikan yanlısı bir yönetim getirmeyi amaçlayan darbe planları Batı basınında yeniden yer alıyor.

ABD'de yayınlanan ünlü "Time" ve "Newsweek" dergileri de çeşitli sayılarında, ABD'nin İran'a ambargo uygulayarak iç karışıklığı artırdığını, böylece Tahran'daki yönetimi zayıf düşürdüğünü, darbe girişimine kadar varabilecek gelişmelere zemin yarattığını ifade etmişlerdi.

Fransa'da yayınlanan "Le Figaro" gazetesinin haftalık eki "Le Figaro Magazine", 3 Mayıs tarihli sayısında, İran'da darbe konusunu ele almış; devrik Şahın generallerinden Oveysi'nin görüşlerine yer vermiş; Şah dönemi yöneticilerinden biriyle bir Amerikan yetkilisinin konuşmalarını aktarmış.

"Le Figaro Magazine", operasyon hakkında şunları da yazıyor: Operasyon denemelerine devrik Şah zamanında ABD'ye gönderilen subaylardan 47'si katıldı; Mısır, Umman, Bahreyn ve Türkiye havaalanlarını Washington'un emrine verdiler.

OVEYSİ'NİN KİMLİĞİ

Gulam Ali Oveysi 60 yaşında. Homeyni ile aynı kentte, Kum'da doğmuş. Tahran Askeri Lisesini bitirdikten sonra, garnizon komutanlığı, jandarma komutanlığı, kara kuvvetleri komutanlığı yapmış. Dofar'daki hareketi bastıran İran askeri birliklerini yönetmiş. Devrik Şah Şahpur Bahtiyar'ı Başbakan ilan edene kadar Tahran Askeri Valiliği ve Sıkıyönetim Komutanlığı yaptı. Bu dönemde Tahran'da yaklaşık 6 bin kişinin katledildiği "Kanlı Cuma"yı gerçekleştirdi. "Tahran Kasabı" olarak da biliniyor. Şah ordusunun en sert kanadını temsil eden Oveysi, Homeyni'nin iktidarı alacağı 1979 Şubat başlarında bir darbe yapmayı bile planlamış, ancak Amerikalı General Huyser, öteki generalleri bu plandan vazgeçirmiş ve Oveysi yalnız kalmıştı.

DARBE PLANLARI

Oveysi, İran-Irak sınırını en ücra köşesine kadar biliyor. Oveysi'nin Irak'ta görüldüğü ve Homeyni yönetimine karşı İranlı grupları eğittiğine dair haberler arasında yer almıştı. Kendisi de "Le Figaro Magazine"le yaptığı söyleşide, son aylar içinde sık sık İran'a gittiğini söylüyor. Ve "İran'a gitmek için Avrupa'dan ayrılacağım zaman basına bir açıklamada bulunacağım ve Tahran'a gireceğim sırada da bir çağrı yapacağım" diye ekliyor.

Halen Homeyni yönetimine karşı hazırlanmakta olduğu söylenen darbenin başında bulunan Oveysi, ordu ile siyasi çevreleri birleştireceğini iddia ederek, "İran silahlı kuvvetlerinin başına geçmeye karar verdim" diyor.

Oveysi İran siyasi çevreleriyle ilişkilerini de anlatıyor. Oveysi'nin ifadesine göre, Homeyni'nin damadı, Eşgarhi Şahap Paris'e uğradığında kendisiyle yarım saat görüşmüş, bir hafta kadar önce de Devrim Muhafızlarının önemli bir yetkilisiyle konuşmuş. Bu görüşmelerde Oveysi' nin lideri olduğu "İran Kurtuluş Hareketi"nin durumu ele alınmış.

"BENİMLE ÇARPIŞMAYA HAZIRLAR"

Devrim sırasında çok sayıda subay ya saklandı ya da ülke dışına kaçtı. Devrik Şah zamanında ABD'ye 900 subay gönderilmişti. Oveysi bu subaylardan 500'ünün kendisini desteklediğini ve her gün, kendi saflarına yeni askerlerin katıldığını söylüyor. "Le Figaro Magazine" in Oveysi'ye bağlı güçlerin Irak, Mısır ve İsrail'deki askeri kamplarda eğitildiğini yazıyor. Oveysi'nin tahminine göre kendisine bağlı 3 bin subay, 80-90 bin de asker var. "Tahran Kasabı" şöyle devam ediyor konuşmasına:

"Eski askerler komutanlarına bağlılar. Yalnızca Tahran'da yeraltına geçmiş binlerce polis davamız için hizmet etmeye ve benimle birlikte çarpışmaya hazır. Homeyni ve adamları, bizim geldiğimizi görünce, kendiliklerinden çekip gidecekler."

İsrailli general Haim Herzog ise, darbe konusunda şunları söylüyor: "Bugünden yarına bir Amerikan operasyonu beklenemez. Hükümet darbesi mi? Bu dönemde, dışarıdan destek almadan çok zor gerçekleşir..."

Oveysi, Şah ve öteki Amerikan yanlıları Homeyni yönetimini devirmek için dış desteğin şart olduğunu ifade ediyorlar. Ve İran'da bir darbe tezgahlanması ABD'de, Tahran'da ve hatta Paris'te konuşuluyor.

SİLAHLARIN DURUMU

Şah ordusundan kalan silahların çoğu yedek parçasız. 1500 uçaktan (avcı, bombardıman, keşif uçakları) 20 ünitesi, 1000 helikopterden 30'u, 800 tanktan ancak 30'u çalışır durumda.

Oveysi "dost" ülkelerin yedek parça ve malzeme yardımıyla bu silahların hepsini çalışır hale getireceğini hesaplıyor. Oveysi bu malzemelerin kendine bağlı ve kendini destekleyen dost ülkelerin lojistik servisleriyle gerçekleşeceğine inanıyor.

Amerikalı yetkili J ile İranlı N'nin gizli konuşmasından

J: Darbe hazırlığının hangi aşamasındasınız?

N: Darbe değil, bir ayaklanmadır bu

"Le Figaro Magazine", Paris'te, bir Amerikalı ile bir İranlının gizli konuşmalarını yayınladı. 1.80 boyunda, gri kostümlü, ince yapılı Amerikalı J (1), George-V Caddesi ile Champes-Elysee Caddesinin kesiştiği yerden alınarak İranlı N' nin (2) evine götürülür. J ve N, İran'da darbe, ayaklanma, kışkırtma, ABD'nin yardımı konularını tartışırlar:

J — Başınızdan geçenlerden sonra ve hazırlığı yapılan hareketlerin öncesinde sizinle karşılaşmaktan çok mutluyum sayın bayım. Ancak yirmi dakikam var. Başkanımın yanına gideceğim ve görüşmemiz hakkında kendisine bilgi vereceğim. Bu akşam New York'a hareket ediyoruz. Planlarınız ve ihtiyaçlarınız nedir? 48 saat içinde cevabımızı alacaksınız. Görüldüğü gibi ben burada bir mali grubun temsilcisi falan değilim... Ancak, özel bir işle görevlendirilmiş bir elçiyim... Hükümet darbesi hazırlığının hangi aşamasındasınız?

N — Hükümet darbesi değil, bir ayaklanmadır bu. Askeri planın detayları hakkında size bilgi verecek durumda değilim. Bu Oveysi'nin işi. Oveysi, İran Kurtuluş Ordusunun başına geçti, neyin söylenip neyin söylenemeyeceğine yalnızca o karar verebilir.

J — Biz Amerikalılardan ne bekliyorsunuz?

N — Her şeyden önce siyasi destek. Hareketimiz resmi çevrelerce yadsınmamalı. Yoksa bu, öteki Batılı ülkelerin isteksiz kalmasına yol açabilir. Ardından bize yedek parça ve mühimmat gerekli olacak. Malzeme olarak askeri birlikleri taşıyacak "Chintook" helikopterleri, hafif silahlar, küçük kalibreli silahlar için cephane ve özellikle de, elimize geçirebileceğimiz Homeyni birliklerinin silahları için parçalar. Homeyni birliklerinin elindeki malzeme, yedek parça eksikliğinden neredeyse çalışamaz durumda. Biz bu malzemeleri derhal çalışır hale getirmek zorundayız.

J — Rehineler ne olacak?

N — Doğruyu söylemek gerekirse, çok umutlu değilim. Operasyon başladığında, gardiyanları tarafından öldürüleceğinden korkuyorum. Rehinelerden bazıları da, halen işbaşında bulunan rejimin sorumlularının kaçması için kullanılacaktır. Hoş olmasa da, binlerce ölü ve parçalanmış ailenin yanında 50 rehine ne ifade eder. Homeyni'yi Amerikalılar başa getirdi Sayın J... Bunu unutmayın!

Burada N'nin yüzü gerilmiş, sesi burulmuştu. Birkaç dakika hava gerginliğini sürdürdü. Sonra J havayı yumuşattı, uzlaşır tutum aldı:

J — Doğru. Ektiğimizi biçiyoruz. Ancak aylardan beri bekleyen bu zavallıları (rehineleri) düşünmekten kendimi alamıyorum.

N — Bu konuda çok az umudumuz var. Bu arada, gardiyanlar içine kendi adamlarımızı sızdırabildik.

J — İran silahlı kuvvetleri Şahı ya da imparator ailesinden birini tahta geçirmeyi düşünüyor mu?

N — Şah mı, kesinlikle hayır... Birçok nedeni var. Önce sağlığı. Sağlığı pek parlak gözükmüyor. Daha da kötüleşeceğinden korkarım. Sonra ülkede düzen sağlanmalı, her şey çalışır hale gelmeli. Bu amaçla belli bir süre için askeri bir hükümet zorunlu. İki, üç yıl sonra bakarız. Eğer İran halkı tam bir özgürlük ortamı içinde arzusunu dile getirirse, genç Prens Ali Rıza'yı tahta çıkmaya çağırır. Buna ancak halk karar vermelidir. Ama ne olursa olsun, imparatorluk ailesine varlığını sürdürme hakkı tanınmalı. Şaha, karısına ve çocuklarına.

J — Başaracağınızı umuyor musunuz?

N — Temkinli bir şekilde evet diyorum...

NOTLAR

"Le Figaro Magazine" dergisi konuşanların yalnızca isimlerinin baş harflerini vermiş. Ancak, konuşmaların bir Amerikalı yetkili ile Şah dönemi yetkililerinden biri arasında geçtiği anlaşılıyor. Buna göre konuşanlar şunlar olabilir:

(1) J: Hamilton Jordan. ABD Başkanı Jimmy Carter'ın en yakın çalışma arkadaşı. Gizli gezilerde devrik Şahın Panama ve Mısır'a gidişini örgütledi. Son zamanlarda takma sakal bıyık takıp, iş adamı görüntüsünde gizlice Paris' e gittiği ve İran Dışişleri Bakanı Kutbzade ile görüştüğü konusunda Amerikan basınında haberler yer almıştı. Bütün bunlardan sonra "Figaro Magazine"in açıkladığı gizli görüşmede, İranlı N ile konuşan J'nin, Hamilton Jordan olduğu ihtimali kuvvetleniyor.

(2) N: Huşeng Nahavende. Şah döneminde, Farah Diba'nın danışmanıydı. Devrim sırasında İran'dan kaçtı, Paris'e yerleşti. Homeyni yönetimine karşı Prenses Eşref ve diğer Şah yanlılarıyla birlikte "İran Kurtuluş Hareketini" örgütledi.

AP Kartal...

(Baştarafı 1. sayfada)

müfettişlerin de mutlaka getirilmesine,

Tekel Fabrikası

Tekel Ambalaj Fabrikasında aşağıda ünvan ve isimleri yazılı yetkili memurlar tayin edildikleri günden itibaren CHP İl Yönetim Kurulu üyesi ve DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası Genel Başkan Vekili Mehmet Mihlacı ile Tekel Genel Müdür Muavini Atilla Özer, Personel ve Eğitim Grup Müdürü Muzaffer Yurttaş'ın müşterek arzuları doğrultusunda, Tekel Sitesine DİSK'in yerleşmesi için her türlü gayreti [illegible] göstermektedirler.

İşyerine DİSK'in girmesi için imza kampanyası açılmış olup, faaliyet hızla sürdürülmektedir. Bütün hedef 9 bin 200 işçinin çalıştığı Kartal'ın bütün eylem planlarının hazırlandığı ve militanlarının karargahı olan Tekel'i DİSK'e teslim ederek devlet kuruluşlarının devamını sağlamaktır, çare olarak acilen eski müdür olan Genel Müdürlükte şu anda geri hizmette bulunan Rıdvan Metal Ambalaj Fabrikasına vakit kayıp ettirilmeden en kısa günde müdür olarak atanmalıdır. Rıdvan Metal atandıktan sonra, adları ve vazifeleri belirtilenler, Rıdvan Metal'in birer yazıları ile görevlerinden alınıp, tayinleri arzu edilen yerlere yapılmalıdır. Çünkü Rıdvan Metal işçilerden memuruna kadar herkesi tek tek en iyi tanıyan bir müdürdür.

Rıdvan Metal'in dışında gelecek bir müdür, etrafını tanıyana kadar DİSK amacına ulaşacak [illegible]. Bu durumdan sonra, yapılacak gayretler boşa gideceği gibi partimizi de [illegible] duruma sokacaktır.

Belirtilen hususların acilen dikkate alınarak yukarıda arzedilen atamanın tahakkuku için yetkililerimizin derhal [illegible] beklemekteyiz.

Atanması gereken memurlar:

1— Halit Deringöl Fabrika Müdürü,
2— Yalçın Cihangiroğlu Müdür Muavini (Tek-Der Yönetim Kurulu üyesi)
3) Celal Kaya Kimyager,
4) Tuncay Kızıltaş Emniyet Amiri.
5) Tuncay İpşir İşletme Şefi.
6) Kemal Yıldız Emniyet memuru (Kurtuluş üyesi)
7) Necmettin Sarıkaya Müellithane Şefi (Tek-Der Yönetim Kurulu üyesi)

Tapu

Partimiz görüşü Kartal Tapu Fen Amiri Ziya Çoban görevinden alınarak Üsküdar'a atanmıştır, Harita Yüksek Mühendisi olan bu şahsın [illegible] (Sicil No: 9752)

Kartal 2. Bölge Tapu Sicil Muhafızı Muavini Dilaver Kaynar acilen alınması şart olmuştur.

Kartal 2'nci Tapu Sicil Muhafız Muavini iken Gebze'ye verilen Niyazi Özdemir'in ilçemiz 2'nci Bölge Tapu Sicil Muhafızlığına tayin edilmesine, [illegible]

Sosyal Sigortalar

İlçemiz bölgesinde Sosyal Sigortalar Kurumunun bastaneleri mevcut olup bunların yanında Kartal-Pendik'te bir Bölge Müdürlüğünün yılbaşına doğru açılacağını, açılacak Bölge Müdürlüğüne [illegible]

Toprak İskan

Tuzla kasabasındaki Toprak İskan Müdürü Rafet Çiftçi adında [illegible]

Ayrıca Soğanlık Toprak Su, Makine İkmal Müdürü Mustafa Azmioğlu'nun acilen alınması zaruridir. [illegible]

Ulaştırma

İlçemiz bölgesinde Ulaştırma Bakanlığına bağlı Denizyolları Pendik Tersanesi Müdürlüğü bulunmaktadır. [illegible]

Köyişleri

İlçemiz bölgesinde Köyişleri Bakanlığına bağlı YSE Soğanlık Grup Müdürlüğü ile İl YSE Müdürlüğüne bağlı Soğanlık şantiyeleri mevcuttur. [illegible]

Mahalli İdareler

İlçemizin 8 müstakil belediyelerden Kartal, Maltepe, Soğanlık ve Yakacık belediyeleri sol militanlar [illegible]

[illegible]

Sekreter üye Zülfikar Emir
Başkan Mustafa Fevzi Güngör

Askeri...

(Baştarafı 1. saytada)

ne girdiğini belirtti. Askeri Savcı, "silahları ile fiilen çatışmaya giren, güvenlik kuvvetlerine tecavüzde bulunan, keza silahlı isyan ve mukatele sırasında asileri sevk ve idare eden" sanıkların idam cezasını gerektiren 149/2. maddenin uygulanmasını istedi.

Buna göre askeri savcı çatışmalarda adam öldürenler, patlayıcı madde atanlar, silahla ateş edenler ve öldürmek kastı ile adam yaralayanlar, kasten yangın çıkaranları eylemlerinin tek bir fiilde birleştiği ve bu yüzden TCK'nın bu fiillere ilgili ceza maddelerinin uygulanması yerine en şiddetli ceza olan 149/2. madde gereğince ölümle cezalandırılmalarını istedi.

Askeri Savcı, silahlı çatışmaya katılmak kastı ile hareket ederek izrar, ev yakma, müessir fiil ve hürriyeti tahdit gibi suçları işleyen sanıkların da 149. madde kapsamı içinde ele alınarak "silahlı isyana katılmak" suçu ile cezalandırılmasını ve haklarında 6 seneden az olmamak üzere ağır hapis cezası verilmesi gerektiğini belirtti. Savcı isyan olayının dışında meydana gelen yağma, hırsızlık gibi olayların "isyan fiilinin" dışında ele alınarak, bu suçları işleyen sanıklar hakkında ilgili ceza kanunu maddelerinin uygulanmasını istedi.

Askeri Savcı sanıkların gerek kasıt gerekse gaye birliği içinde bulunduğunu belirttikten sonra sanıkların katliamdaki kasıtlarını inceleyerek şunları belirtti;

"Sanıkların kendi mezhebinden olmayan Aleviyi katletmek, ev ve eşyasını yakarak zarar vermek, kendilerine mani olmak isteyen hükümet kuvvetlerini sindirmek, bu şekildeki hareketleri ile kendi siyasi görüşünde olmayan iktidarı devirmek kastı ile fiillere katıldıkları gerçektir. Atılan sloganlar "Katil İktidar", "Komünist Ecevit", "Komünistler Moskova'ya", "Başbuğ Türkeş, "Cihat", "İçişleri Bakanının Kellesini İsteriz", "Müslüman Türkiye, "Komünistlere Ölüm", "Bir Aleviyi öldüren cennete gider", "Alevilere Ölüm" bu görüşümüzü güçlendirmektedir."

Daha sonra meydana gelen olayları tek tek inceleyen Askeri Savcı istem bölümünde aralarında MHP İl Yöneticisi Hasan Balcı ile, sinemaya bomba atarak olayları başlatan ÜGD'li Ökkeş Kenger, ve halen firarda bulunan Yunus İlhan'ın da bulunduğu 226 sanık hakkında idam cezası verilmesini istedi.

Kahramanmaraş olaylarından dolayı haklarında idam cezası istenen sanıklar şunlar;

Ökkeş Kenger, Yunus İlhan, Mustafa Özdemir, Mehmet Gençay, Mahmut Doğan, Zekeriya Tuğrul, Hacı Mehmet Ramazanoğulları, Döndü Akar, Sadık Ali Kurt, Remzi Özevliya, Bayram Ali Yedikardeş, Adnan Edip Kuşçuoğlu, Durdu Beşenli, Mustafa Keskin, Bekir Başkurt, Mehmet Başkurt, Ahmet Başyiğit, İsmet Çetin, Hanefi Çetinkaya, Cuma Ağca, Paşa Ahmet Güler, Mehmet Ağca, Mustafa Palabıyık, Yusuf Çetinkaya, Murat Demir, Mustafa Bahar, Seyfettin Pak, Uğur Çetinkaya, Paşa Palabıyık, Durdu Mehmet Palabıyık, Osman Çağlıyır, Cuma Yavan, Durdu Mehmet Kaya, Musa Ünlü Mustafa Akça, Cuma Gökçek, Haydar Parmaksız, Zekeriya Karayazı, İsmail Kurt, Mustafa Başel, Mehmet Karayazı, Remzi Karayazı, Seydihan Kurt, İsmail Sarıpınar, Ramazan Çelik, Hüseyin Dudak, Halil Dudak, Ümmet Gökdeniz, Selahattin Gökdeniz, İsmail Kalaycı, Ali Keper, İlyas İmamoğlu, Mehmet Güneş, Faruk Döner, Yaşar Döner, Muharrem Bozoğlan, Ahmet Bozoğlan, Hacı Mehmet Ahraz, Şaban Denizdolduran, Ahmet Denizdolduran, Alaattin Arap Denizdolduran, Hüseyin Alkışçı, Ali Rıza Kaya, Ali Alkışer, Ali Kantemur, Mehmet Kirik, Remzi Canpolat Hacı Köse, Mehmet Köse, Hüseyin Köse, İlyas Saçak, Kasım Uğurlu, Ökkeş Taze, Halil Tatlı, Cuma Kahya, Ökkeş Akkuş, Durdu Mehmet Özdemir, Arap Hüseyin Karakala, Sıddık Akçam Mustafa Akçakale, Yusuf Sevilmiş, Zekeriya Göl, Aziz Özdemir Faruk Ongün, Milcan Görgülü, Ahmet Çokuçkun, Mustafa Çetintaş, Mehmet Çetintaş, İbrahim Kara, Mehmet Kıyak, İsmail Gök, Hanifi Gök, Rüstem Göl, Metin Özcan. Vakkas Özcan, Hayrettin Kavak, Kadir Akçakale, Naime Torun, Zekeriya Aslantürk, Cuma Dilbirliği, Bekir Çokuçkun. Bayram Çetintaş, Hüseyin Bakır, İhsan Karapınar, Yaşar Akçam, Mustafa Akçam, Remzi Akçam, Durdu Aksu, Fatma Sarıkaya, Hak Şükür Sarıkaya, Şevket Ünal, Hakverdi Sarıkaya, Mehmet Ünal, Sebiha Ünal Rüstem Sarıkay, Mahmut Burun, Abbas Burun, Hasan Sarıoğlan, Mustafa Arastacı, Recep Esenyeli, Adil Tanlı, Mustafa Görgülü, Ökkeş Görkem, Şeref Küçük, Yaşar Daydayoğlu, Arif Akdemir, Mehmet Yelboğa, Mehmet Emin Güneçıkan, Alaattin Menteşe, Durdu Güler, Milcan Gök, İhsan Yaramaz, Ali Serin, Hanefi Özcan, Hacı Mustafa Bayırlı, Yaşar Özcan, Hayrettin Çevik, Yaşar Kavak, Ali Osman Kenger, Mehmet Ali Olgun, Şahin Sevim, Mehmet Ardıç, Ejder Danagüder, Lütfü Yaşar, Süleyman Tepebaşı, Hacer Tepebaşı, Mehmet Polat, Mehmet Akyar, Ökkeş Uncu, Ökkeş Paköz, Ahmet Şerbetçi, Mehmet Şerbetçi, Muammer Çay, İbrahim Bayram, Halit Bayram Cuma Sevim, Ökkeş Sevim, Elif Sevim, Şakir Büyükerzurumlu, Durmuş Kara. Mehmet Kara, Ökkeş Doğrugörür, Ziya Doğrugörür, Habib Doğrugörür, Mahmut Akyar, Beyazıt Sevim, Yaşar Ayyıldız, Mehmet Kuru, Mehmet Yemşen, Muharrem Solak, Ahmet Fedakar, Bayram Payam, Yusuf Tanku, Osman Küpe, Süleyman Tomurcuk, Mustafa Yıldız, Feyzi Görkem, İmirze Doğan, Mustafa Gökyokuş, Kadir Köse Reçep Duman, Ahmet Köpo, Ömer Kırçakallı, İbrahim Tuğrul, Hamza Nacar, Hüseyin Kızıldağ, Hasan Doğan, Muharrem Ekici, Yaşar Kara, İsmail Kizildağ, Mehmet Solak, Bekir Topal, Veli Duman, Ahmet Solak, Mahmut Kuru, Mehmet Kabaardıç, Cuma Kaya, Kasım Dursun, Kadir Gök, Cuma Taş, Erdal Tok, Kemal Doğan, Niyazi Sarç, Ahmet Kahraman, Ali Solak, İbrahim Gül, Cuma Yalçın, Mehmet Budak, Ali Yalçın, Hasan Solma, Ahmet Gören, İbrahim Doğan, Duran Çiftçi, Maşallah Yardım, Şemsettin Yardım, Bayram Budak, Nuri Buga, Ömer Kaval, Ahmet Solak, Hacı Solma, Arif Tuğrul, Nuri Gülpınar, Durdu Mehmet Aksu, Sıdık Telli, Fayat Körkurt, Ali Gökşeren, Mehmet Ülgen, İbrahim Demirci, Ali Balık, Arif Şimşek, Salman Eroğlu, Mustafa Değirmenci, Mehmet Şimşek, Mehmet Öksüz, Faruk Doğrubakan, Hacı Eroğlu, Yaşar Eroğlu, Mehmet Türk, Müslüm Gürler, Durdu Güler, Ökkeş Güler, Haydar Tutu, Ali Korkmaz, Beyazıt Polat, Hacı Bekir Kaya, Muharrem Çabuk, Mustafa Doğan İbikli, Mehmet Ali Avşaroğlu, Duran Köşk, Mustafa Köşk, Necati Köşk, Mehmet Fuat Şerement, Mevlut Yanar, Recep Elbistanlı, Hasan Balcıoğlu, Ebubekir Yoksul, Mustafa Yoksul, Ramazan Yoksul, Zekai Türkmenoğlu, Hasan Urumoğlu, Saim Sağnak, Ali Arslan, Sezai Sığırgüden, Yahya Köse, Ali Kes, Ayhan Yiğit, Osman Cayhan, Veli Tosun, Mehmet Kızıldağ ve Musa Yıldız.

Aralarında ÜGD Başkanı olan ve mahkemede tahliye edildikten sonra Maraş'ta öğretmenliğe atanan Mehmet Leblebici ile birlikte toplam sekiz sanık hakkında bomba atmak gerekçesiyle beş yıla kadar hapis cezası istendi. Mütalaada 265 sanık hakkında ise isyan ve çatışmalara katılmak suçundan altı seneden az olmamak üzere ceza verilmesi gerektiği belirtildi. Toplam 835 sanıklı davada savcı 72 sanık için "yeterli delil bulunmadığını" gerekçesiyle beraat talebinde bulundu.

Öte yandan askeri savcı mütalaasının sonunda İsmail Çetinkaya, Mustafa Çayır, Hüseyin Kahya, İbrahim Gökyer, İbrahim Ceyhan, Mahmut Aksu, Salman Aksu, Şevket Burun, Ökkeş Ünal, Ahmet Başkurt, Mustafa Güneçıkan, Eyüp Kenger adlı şahıslar hakkında gıyabi tutuklama kararı olduğunu belirtti.

Askeri Savcı mütalaasında "Suç işlemeye yönelik faaliyette bulunduğu gerekçesiyle Kahramanmaraş Ülkücü Gençlik Derneğinin kapatılmasını da istedi.

TİKP'NİN AÇIKLAMASI

TİKP Başkanlık Kurulu üyesi Gün Zileli, Senem'e karşı girişilen saldırı ile ilgili olarak yaptığı açıklamada şöyle dedi:

"MHP ve onun emrindeki caniler suçluluğun telaşı içindedirler. K.Maraş davasına müdahil olarak katılan avukatların hiç bir can güvenliği yoktur. Hergün gazetesi yayınlarıyla sürekli cinayet kışkırtıcılığı yapmaktadır. Avukat Güllüoğlu'nun bu davaya katıldığı için MHP'liler tarafından öldürüldüğü unutulmamalıdır.

"K.Maraş davasına katılan müdahil avukatların can güvenliğinin sağlanması için derhal tedbir alınması gerekmektedir. Hükümete sorumluluğunu bir kere daha hatırlatıyoruz. Son saldırıyı düzenleyenler ve tertibe katılan gardiyanlar hakkında derhal soruşturmaya geçilmelidir."

MHP...

(Baştarafı 1. sayfada)

şa gitmek üzere koridora giren Senem'in karşısına o sırada koğuşlarında kilitli bulunması gereken MHP'liler saldırdı. Başlarında ETKO davası sanığı Muhittin İlhan bulunan ETKO ve Maraş davası sanığı MHP'liler Senem'i öldürmek üzere saldırırken, görevli gardiyan da koridorun kapısını arkadan kilitleyerek Senem'i MHP'lilerin ortasında savunmasız bıraktı.

Senem, bunun üzerine yandaki küçük bir odaya, oradan da bu odanın yiyecek alınan penceresinden dışarı çıkmaya çalıştı. Ancak bu sırada yetişen bazı gardiyanların da Senem'in bacağından tutarak içeri MHP'li katillerin yanına çekmeye çalıştıkları görüldü.

Buna rağmen Nusret Senem kendisini dışarı atmayı başardı.

Partizanlık...

(Baştarafı 1. sayfada)

tesislerde huzursuzluk ve kargaşalık yaratıyor. 1982 yılında işletmeye açılması planlanan fabrikalar için 1 milyar dolara yakın dış kredi kullanıldı. Bu kredi ancak fabrikaların devreye girmesiyle ödenebilecek. Tesislerin bir ay gecikmesi bile ülkemize milyonlarca liralık zarara molalacak.

1975 yılından beri inşaatı süren petrokimya fabrikalarının inşaat ve montaj işleri, yabancı şirketler yerine yerli firmalara yaptırılıyor.

Sadece bir kısım techizat ve projenin dışarıdan temin edildiği tesislerin planlama ve kuruluş çalışmalarında şimdi görevden ayrılan yöneticilerin büyük katkısı olduğu belirtiliyor.

Bütün bu çalışmalara ve özellikle yatırımın ülkemizin kaynaklarına dayalı bir şekilde gerçekleşmesi için büyük çabalar sarfeden Genel Müdür Muavini Kemal Müjgar da istifaya zorlanıyor.

LİSTELER HAZIRLANIYOR

Bugüne kadar anarşik olayların görülmediği Petkim Aliağa inşaatlarında çalışanlar üzerinde de baskılar uygulanıyor. İki ay önce aralarında Kimya Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı Tunç Bobeymez'in de bulunduğu üç kişinin işine Genel Müdür Orhan Sorguç tarafından son verildi.

MC ve Ecevit hükümetleri döneminde bile partizan tayinlerin görülmediği Aliağa inşaatlarında çalışan 900 mühendis ve işçi arasında işten atılacakların listesinin hazırlandığı, bunların yerine AP ve MHP yanlısı kişilerin alınacağı söyleniyor.

Menemen AP İlçe Başkanı ile Belediye Başkanının atılacak ve işe alınacak kişilerin listesi üzerinde bizzat çalıştıkları ve Genel Müdür Orhar Sorguç'la Ankara'ya giderek görüştükleri öğrenildi.

ÇALIŞANLAR ÜZERİNDE BASKILAR

Öte yandan Aliağa tesislerindeki yetkili sendika olan Petkim Yapı-İş'in Genel Kurulu mayıs ayı içinde toplanıyor. Yalnız Aliağa tesislerinde çalışanların kayıtlı olduğu sendikada 5 ayrı grup seçimlere hazırlanıyor.

Sendika Genel Kuruluna çok az zaman kala AP'li yöneticilerin yarattığı bu ortam çalışanlar arasında huzursuzluğa neden oldu.

Öte yandan Petkim'de çalışan müteahhit, işçilerin çeşitli taleplerle yaptığı grevleri anarşik olay gibi göstermeye çalışıyor. Sıkıyönetim tarafından alınan tedbirler çalışanlara gözdağı şekline sokuluyor. Son zamanlarda Petkim'de çalışanların ziyaretçi kabul etmeleri bile yasaklandı.

Bu tür baskıların ve partizanca atamaların işyerinde yarattığı huzursuzluk sonucu tesislerin bitiminde gecikme olursa, AP'li yöneticilerin yol açtığı kaybın milyonları bulabileceği belirtiliyor.

Yine evleri...

(Baştarafı 1. sayfada)

TİKP Tüzüğü, Türkiye Gerçeği dergileri, Aydınlık gazetesi Aydınlık broşürleri, Türkiye Raporu, Orhan Kemal'in Kaçak, Yaşar Kemal'in Teneke adlı romanları, Ahmet Arif'in Hasretinden Prangalar Eskittim adlı şiir kitabı ve Gazap Üzümleri adlı roman bulunuyor.

Öte yandan çarşamba günü akşam saat 20.00 sıralarında TİKP Abdi İpekçi Mahallesi Temsilciliğine jandarma tarafından yapılan baskında "Tariş Olayları ve Gerçek" adlı broşüre el kondu. TİKP Mahalle Temsilcisi İskender Şaban, temsilcilikte yapılan aramayı ve "yasak" diye broşüre el konulmasını kınadı.

Bu arada Ümraniye'deki 1 Mayıs Mahallesinde çarşamba gecesi saat 23.00 sıralarında evlerde arama yapan sıkıyönetim görevlileri, Hamza İnce adlı işçinin evinde buldukları Türkiye Gerçeği dergilerine ve tüm kitaplara el koydular. Götürdükleri kitaplar için zabıt da tutmayan askerler, Hamza İnce'yi de gözaltına aldılar.

İslam...

(Baştarafı 3. sayfada)

bir süre önce Manila'da yapılan Birleşmiş Milletler toplantısı çerçevesinde ele alınmıştı.

İstanbul'da yapılacak toplantıda 10 yıllık üçüncü kalkınma stratejisi çerçevesinde İslam ülkeleri arasındaki işbirliğini konu alıyor.

Toplantıda ayrıca İslam ülkelerinin ihracat gelirlerinin sabit tutulması için, bir ortak fon kurmaları, teknoloji transferi, himayecilik, hammadde ve enerji sorunları da görüşülecek.

Sanıkların...

(Baştarafı 3. sayfada)

5) Bir komitesi, kolu veya hücresinin birkaç toplantısına katılan veya orada hazır olan,

Bir kimse aksini ispat edemedikçe o kuruluşun üyesi sayılır."

Bu maddenin ceza hukukunun en temel kurallarından biri olan "suçsuzluk karinesine" yani "Bir kimse suçlu olduğu ispat edilene kadar suçsuz sayılır" anlayışına aykırı olduğu birçok kez dile getirilmişti.

Anayasa Mahkemesi de yaptığı incelemede, bu maddenin İnsan Hakları Evrensel Bildirisine, Anayasanın giriş bölümüne, Anayasanın temel haklarla ilgili maddelerine aykırı bularak oy çokluğu ile iptal etti.

TİT, ETKO...

(Baştarafı 3. sayfada)

ilinde yaptıkları operasyonda başlarında 16 yıla hükümlü iken cezaevinden firar eden Mustafa Seyrek olmak üzere, adam öldürme, patlayıcı madde atma, güvenlik kuvvetlerini öldürmeye teşebbüs suçlarından sanık Mustafa Özavcıl, Ata Ümrak, Recep Yetkin, Mustafa Özcan, Emin Aydın, Vedat Durmuş ve İbrahim Başbölük adlı TİBO mensupları silahlarıyla yakalandılar.

Sanıklar sevkedildikleri Ankara Sıkıyönetim adli makamları tarafından gözaltına alınarak Mamak Askeri Cezaevine konuldular.

AP MİLLETVEKİLİNİN KARISININ KOMANDOYA YARDIMI

Türkiye İhtilalci Bozkurtlar Ordusunun (TİBO) şeflerinden Hüseyin Kaymaz'ın kardeşi adam öldürmekten 8 yıla hükümlü cezaevi kaçağı Celal Kaymaz'a Adalet Partisi Çorum Milletvekili Aslan Topçuoğlu'nun karısı Melek Topçuoğlu tarafından sahte kimlik sağlanmıştı. Bu olay Hüseyin Kaymaz'ın yakalanması üzerine ortaya çıkmış ve gazetemizin 18 Nisan 1980 tarihli nüshasında yayınlanmıştı. Melek Topçuoğlu tarafından sahte kimlik sağlanan Celal Kaymaz, Çorum'da mobilyacılık yapan Cemal Kepçeli'yi öldürmekten 8 yıla hükümlü iken, Sivas Cezaevinden kaçmıştı.

Ecevit...

(Baştarafı 1. sayfada)

bir müdahalenin yapılamayacağının güvence altına alınması halinde Afganistan'dan çekilme olasılığının bulunduğunu, bunu Afganistan'ın da kabul ettiğini, bu nedenle de meydana gelen durumun, çeşitli uluslararası toplantılarda değerlendirilmesinde yarar bulunduğunu söyledi.

Cumhurbaşkanlığı seçimi ve Evren'in demeci konusundaki sorulara cevap veren Ecevit, bunun için, Parlamentoda herkesin üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesi gerektiğini, Parlamento dışında ne denildiğine bakılmaması gerektiğini ifade etti.

Cumhurbaşkanı seçilemezse bunun somut sonucunun Anayasa değişikliği mi, erken seçim mi olabileceği yolundaki bir soruyu cevaplarken Ecevit, sorunun çözümünün kendi içinde aranması gerektiğini, bunun da dialog olduğunu belirterek, kendilerinin her zaman dialoga açık olduklarını bildirdi. Ecevit, çözümün Anayasa değişikliği ya da erken seçim olamayacağını, hükümetin ayakta kalabilmek için böyle şeylere sarıldığını kaydetti.

Yanlı olduğu bilinen bir Cumhurbaşkanı vekili varken, sağlıklı bir seçim ortamı olamayacağını ifade eden Ecevit, bu nedenle erken seçimi uygun görmediklerini açıkladı. Ecevit Çağlayangil'in sadece günlük işlerle uğraşma yetkisi bulunduğunu hele kontenjan senatörü seçmek gibi bir yetkisinin kesinlikle bulunmadığını bildirdi.

CHP Genel Başkanı CHP'nin aday değiştirip değiştirmeyeceği yolundaki bir soruya karşılık verirken de "Adayımız Batur' dur. CHP'nin oylarıyla aday olmuştur. Şimdilik başka bir şey söylemem" dedi.

Kayseri Valisinin yurtdışında bir göreve gönderilmesi konusunda da Ecevit, "böyle bir görevin kendisi için yararlı olacağı kanaatindeyim" şeklinde konuştu.

Bir emekli albayın evi bombalandı

EMEKLİ Albay Yaşar Başaran'ın Ankara'da Gençlik Caddesındeki evi önceki gece bombalandı. Apartman dairesinin kapısına bırakılan bombanın saat 21.15'teki patlaması büyük hasara yol açtı. Ancak yaralanan olmadı.

AMASYA'DA ÜÇ POLİS YARALANDI

Amasya'nın Suluova ilçesinde devriye gezen polis aracına açılan ateş sonucu üç polis memuru ağır yaralandı. Suluova Cumhuriyet Savcısı Kemalettin Karacan'dan alınan bilgiye göre, Ata Mahallesinde duvarlara yazı yazan bir gruptan devriye gezen polis aracına tabancayla ateş açıldı. Araçta bulunan polis memurları Abidin Köseoğlu, Bülent Yıldıran ve Mustafa Uluç ağır yaralandılar.

İSTANBUL'DA

Tutuklu bulunduğu Tarsus Cezaevinden bir süre önce kaçan ve kaçtıktan sonra çeşitli öldürme, yaralama ve soygun olaylarına karışan Sami Çim İstanbul'da soygun yaptığı bir otelden çıktığı sırada yakalandı.

Emniyet 2. Şube yetkililerinden alınan bilgiye göre, Merkezefendi'de bir işyerinin silahlı iki kişi tarafından soyulması ve olay sırasında İsmail Şen adlı yurttaşın öldürülmesi üzerine çevrede bir operasyon düzenleyen güvenlik kuvvetleri verilen eşkaller üzerine Sami Çim'i ve arkadaşını yakaladı.

Çim'in cezaevinden kaçtıktan sonra iki kişiyi öldürdüğü iki kişiyi yaraladığı ve dört ayrı soygun olayına karıştığı bildirildi

TİKP K.Maraş...

(Baştarafı 1. sayfada)

katledilen TİKP İl Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Ongan 13 Mayıs'ta yapılan bir törenle toprağa verildi. Törene Mehmet Ongan'ın partili arkadaşları, Pazarcık'tan ve Maraş'tan gelen kalabalık bir halk topluluğu katıldı.

Mehmet Ongan'ın annesi ağlayarak "Mehmet'im seni akrabaların öldürttü" derken Ongan'ın cenaze törenine Pulyanlı köyünden Apoculara yataklık eden ve destekleyen Mehmet'in amcasının oğlu aşiret ileri gelenlerinden İsmail Ongan'ın da gelmesi tepki ile karşılandı.

İsmail Ongan'ın Pulyanlı köyünde toprakağası Papazların en önemli adamı olduğu bildiriliyor. Apocu çetenin Pulyanlı köyüne İsmail Ongan'ın himayesinden yararlanarak girdiği ve İsmail Ongan'ın Mehmet'i katleden Apocu cinayet timinin üyesi Mazlum Ongan'ın amcası olduğu belirtildi.

TİKP Merkez Komitesi Üyesi ve K. Maraş İl Başkanı Haydar Güngör törene katılanları bir dakikalık saygı duruşuna davet etti. Saygı duruşundan sonra yaptığı konuşmada şunları söyledi:

"Arkadaşlar, pazarcık köylüleri, Pulyanlı köylüleri.

"Partimizin yiğit köylü önderlerinden Mehmet Ongan dün gece Apocu cinayet çetesi tarafından kahpece şehit edildi. Mehmet'i katleden caniler, tanınmamak için yüzlerine maske geçirmişler. Yüzlerine maske de taksalar, biz onları biliyoruz. Pulyanlı köylüleri de biliyor. Mehmet'i katleden çeteye Pulyanlı köyünde yataklık edenleri ve elbirliği ile cinayet planı hazırlayanları da biliyoruz. Elimiz Mehmet'in katillerinin yakasındadır. MHP K. Maraş katliamını yaparak, kardeşlerimizi katletti. Şimdi MHP'nin kanlı bayrağını Apocu cinayet çetesi eline aldı. MHP'nin Maraşta yaptığını bu çete de Pazarcık köylerinde yapıyor. Partimize K. Maraş'ta MHP, Pazarcık'ta da Apocu çete saldırıyor.

"Onlar, partimizin önderlerini katlederek Türkiye devrimini boğacaklarını ve Partimizin mücadelesini engelleyeceklerini zannediyorlar. Türkiye halkı çok eşkiyalar gördü. Anzavurların, Çerkez Ethemlerin hakkından geldi.

"Sevgili kardeşim Mehmet sana söz veriyoruz. Taşıdığın bayrağı daha yükseklere kaldıracağız. TİKP, Türkiye halkının devrimci mücadelesine önderlik edecek ve devrimi başaracaktır. Kontrgerilla canilerinden, toprak ağalarından ve Apocu cinayet çetesinden Türkiye halkı hesap soracaktır."

TİYATRO
Tahir Özçelik

Okurlarımız da bizi eleştirsin

Bu yazımızın yayınlandığı tarihte hemen hemen tüm tiyatrolar mevsimi kapatmış, genellikle turne hazırlıklarına başlamış durumda. Bu haftadan sonra oyun eleştirilerimiz de ister istemez seyrelecek bir süre için, ama okurlarımıza her hafta bu köşenin kapsamına giren çeşitli konularda ilginç bulacaklarını sandığımız yazılarımızı sunmaktan yine kıvanç duyacağız.

Ancak bu arada bizi ilgilendiren ve kaygılandıran bir konuyu da açık açık konuşmak gerektiğine inanıyoruz. Çünkü biz nasıl başkalarının yaptığı işleri yargılamak, değerlendirmek hakkını kendimizde buluyorsak, bizim bu yaptığımız işin eksiğini, fazlasını söylemeye, kendileri için yararlı olup olmadığını, yazılarımızın işlevini yerine getirip getirmediğini yargılamaya da okurlarımızın hakkı var.

Bu nedenle ocak ayından bu yana eleştirilerimizi okuyan tüm Aydınlık okurlarının, özeleştirimize yardımcı olmalarını, bundan sonraki çalışmalarımıza yön verici öneri ve tavsiyelerini bildirmelerini istiyoruz. Bekleneni verebiliyor muyuz, veremiyor muyuz bilelim. Hiç değilse, bu gazetenin "Sanat-Edebiyat" sayfasındaki "Tiyatro" köşesinden değerli okurlarımıza gerçekten yararlı olmaya çalışalım.

Düşüncelerinizi, görüşlerinizi bekliyoruz.

* * *

Geçtiğimiz hafta, Tünel'deki Kültür-Sanat Evi'nde Mehmet Esen'in tek kişilik bir "Meddah" oyununu izledik. Tanınmış romancılarımızdan Erol Toy'un 1972'lerde yazmış olduğu bu oyunu ilkin, yine o yıllarda Erdoğan Akduman yorumlamıştı; daha sonra Erkan Yücel de kendi yorumuyla Ankara Halk Tiyatrosunun dağarına kattı ve galiba Türkiye'nin hemen her yanında oynadı.

1979 İstanbul Festivaline de katılan "Düş ve Gerçek" için izlenimlerimizi şu sözlerle özetlemiştik: "...değerli tiyatro oyuncusu Erkan Yücel de biri Gülhane Parkındaki hayvan bahçesinin, öteki de Osmanlı işi cinayetlerin tiyatrosu olan Yedikule Zindanlarının yanıbaşında hünerlerini göstermeyi denedi, denedi ya bu kez hayıflardan hayıflara düşen galiba yine kendi oldu. Çünkü hazırlıklarını kapalı salon için ya da en azından daha yeterli ses, ışık, efekt olanaklarına göre yapmışken Gülhane ve Yedikule'nin elverişsiz koşulları içinde meddahlığını pek kanıtlayamadı. (Tiyatro 79, sayı 48)

Nicedir Ankara'ya yolumuz düşer de orada görürüz diye umuyorduk ama olmadı.

Erol Toy'un "Düş ve Gerçek" adlı meddah gösterisinde Mehmet Esen.

Neyse ki mevsimin kapanmak üzere olduğu bir sırada bu ilginç oyunu Erkan Yücel değil ama Mehmet Esen, İstanbul'a getirdi.

Mehmet Esen genç bir sanatçı. Yine Cenan Akın'ın müzik düzenlemesinden yararlanarak "Düş ve Gerçek"'i kendi olanaklarıyla hazırlayıp kotarmış; bu çalışmaya kıyısından köşesinden Münir Özkul, Haşmet Zeybek, Taner Barlas gibi olgun sanatçılar da el vermişler.

Genellikle canlı, rahat, ölçülü bir oyun çıkarmayı başarıyor Esen. İstanbul ağzından çeşitli yerel ağızlara geçişlerdeki esnekliğini mimikleriyle de tamamlıyor. Hareketleriniyse kendine ayırdığı dar alanın boyutlarıyla orantılayabiliyor. Doğrusu Sanat ve Kültür Evi'nde ilk kez yapılan bu uygulama, bir "cep tiyatrosu"nun hemen tüm koşullarını içeriyor. İlerde de sürdürülmesini dileriz.

Ancak Erol Toy'un "Düş ve Gerçek"'i nitelendirildiği gibi bir "meddah" oyunu değildir. Öyle bile olsa oyunu eski İstanbul satıcılarını yansıtan suluboyalardaki giysilerle ve dekor düzeniyle oynamanın hiç bir anlamı yoktur. Mehmet Esen günlük giysiler kullandığı, özellikle de soluklanma zamanlarına önem verdiği takdirde, doğal yorumunu yakalamış olacaktır kanısındayız.

Okurlarımız merdiven çıkmaktan üşenmeyip önümüzdeki günlerde oyunu izlesinler ve genç sanatçıyı alkışlasınlar.

Tünel Kültür Sanat Evinde

Sait Faik üzerine açık oturum yapıldı

İSTANBUL (ÖZEL)

İstanbul, Tünel Kültür-Sanat Evinde, tanınmış öykücümüz Sait Faik Abasıyanık üzerine bir açık oturum yapıldı. Nur Deriş'in yönettiği oturuma çağrılı yazarlardan Çetin Yetkin, Doğan Hızlan, Selim İleri katıldılar. Atilla Özkırımlı ve Mehmet Ergün, mazeretleri nedeniyle gelemediler.

İlk olarak konuşan Doğan Hızlan, kendisi için bir öykücüde, bir romancıda seçilen kahramanların önem taşıdığını belirterek Sait Faik'in öykülerindeki kahramanlar üzerinde durdu. Bunları kent küçük insanları ve deniz insanları olarak iki bölümde toplayan Hızlan, Sait Faik'in bu insanlara bakışının ve değerlendirişinin bugün de tazeliğini koruduğunu söyledi. S.Faik'in deniz insanlarını anlatmasının kendisi için daha çok önem taşıdığını belirten Hızlan, yazarın sanatındaki simgecilik üzerinde de durdu. Sait Faik'in klasik hümanizmayı savunan bir yazar olduğunu vurguladı. Hızlan, "Sait Faik'in yazdıklarının ardında kendisini de görebiliriz" dedi.

Daha sonra söz alan Selim İleri, önce "küçük insan"ı ele aldı. Edebiyatımızda 1945-60 arasında "küçük insan"ı anlatma eğiliminin ağır bastığını söyleyen İleri, S.Ali, S.Faik ve O.Kemal'i bu anlayıştaki yazarların en önemlileri olarak belirledi. Üç yazarda da "küçük insan"ların dünyalarını, sevinçlerini, üzüntülerini, ilerici bir bakışla yansıttıklarını anlattı.

S.Faik'in küçük insanı küçük yanlarıyla yansıtmayıp, bir bütün olarak ele aldığını benimsediğini belirten İleri, yazarı bir gönül ve coşku adamı olarak niteledi. S.Faik'in hikâyelerinin hissizlikların ortasında dağılan bir dünya istediğini, ancak öykülerinde ar, namus, hayat gibi değer yargılarına çok sık rastlandığını, eski olanla yeni olan değerlerin onda belli bir bilinçsizce çatıştığını vurguladı. Türk öykücülüğüne yepyeni bir dil getiren S.Faik'in edebiyatımızda bir modernleşmenin başladığını savundu.

Sait Faik'in hiç bir zaman kendi bireyinin çevresinde bir hayat görmediğini söyleyerek onu sosyalist olarak nitelendirenlere karşı çıkan İleri, S.Ali ile S.Faik arasında bu anlamda çok büyük bir fark olmadığını ileri sürdü.

Çetin Yetkin, S.Faik hakkında "Topluma Karşı Türk Yazarı" adlı son kitabında savunduğu görüşleri özetledi. Hızlan ve İleri'nin değerlendirmelerine esas olarak katıldığını belirten Yetkin, S.Faik'i edebiyat açısından değil, toplumsal açıdan ele alacağını belirtti. Yetkin, S.Faik'in sorunları ortaya koyduğunu ama, hiç bir çözüm getirmediğini söyledi. Yazarın toplumdan, bazen de insandan sürekli kaçtığını, günlük hayatın sorunlarına karşı meyhanede içki içme önerisinden öte bir şey getirmediğini vurguladı. Çeşitli öykülerinden örnekler vererek bu kaçış anlayışını kanıtlamaya çalıştı.

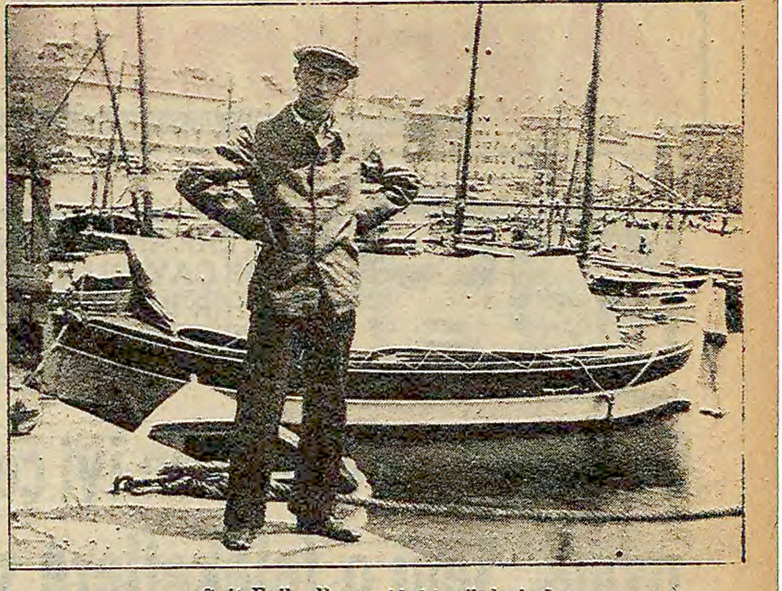
S.Faik'in geçmiş toplumun değerlerine özlem duyduğunu da ileri süren Yetkin, örnek olarak bir öyküsünde kapitalist üretimi kötülerken, daha önceki bireyci, feodal, değerlere sarıldığını anlattı. Çözüm noktasında S.Faik'in bireyci olarak ortaya çıktığını belirten Yetkin, bu noktada İleri'den ayrıldığını vurguladı.

D.Hızlan'ın mazereti nedeniyle erken terkettiği oturumda tartışmalar bu nokta üzerinde gelişti. İleri, edebiyatçıların toplum bilimle, tarihle ilişkilerinin zayıflığını, çoğunun Marksizmle tanışmak fırsatını elde edemediğini belirterek S.Faik'i savundu. S.Faik'i o gün karşılaşmadığı terimlerle bugün eleştirmeyi doğru bulmadığını, her yazarı dönemi içinde değerlendirmek gerektiğini vurguladı. Yazara bugünkü anlamda "bireyci" denemeyeceğini belirtti.

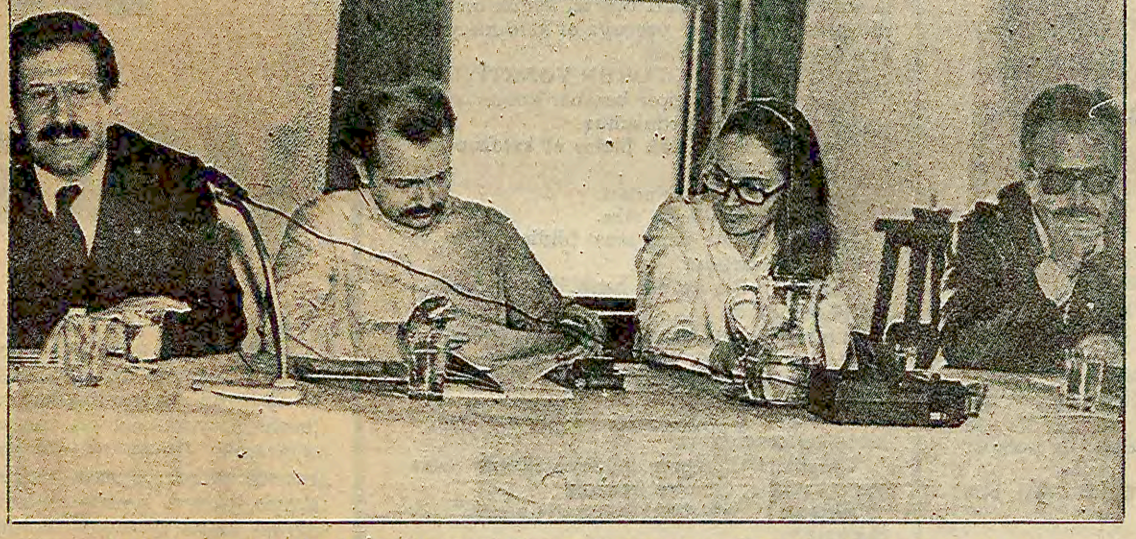
Çetin Yetkin, hiç bir yazar için yaşama sınıfsal açıdan bakmamıştır denemeyeceğini, her yazarın dünyaya bir bakışı olduğunu söyleyerek "Spartaküs de Marks'ı bilmiyordu, ama kendi döneminde topluma belli bir açıdan bakıyordu" dedi. Sait Faik'in aydın olduğunu, Avrupa gördüğünü anlattı.

Selim İleri, bugün "bireyci" diye kötülersek, Sait Faik'i kimseye okutamayacağımızı, eski yazarları "toplumcu mu" diye irdelerken daha esnek olunması gerektiğini söyledi. İzleyiciler arasındaki öykücü Osman Şahin de İleri'nin görüşlerine katılarak S.Faik'in yazdığı toplum kesiminin bugün de, o gün de sahip çıkmamız gereken bir kesim olduğunu, bunun küçümsenmemesi gerektiğini belirtti.

Oturum, Tünel Kültür Sanat Evinde, ileride bu sorunları genel olarak yeniden tartışma vaadiyle sona erdi. Sait Faik üzerine yaratılan bu canlı tartışma ortamı izleyiciler tarafından ilgi ve övgüyle karşılandı.

Sait Faik, Fransa'daki günlerinde.

Açık oturumdan bir görüntü (soldan): Doğan Hızlan, Selim İleri, Nur Deriş, Çetin Yetkin.

Avni Dilligil 3. Tiyatro Ödülleri sahiplerine verildi

Üçüncü Avni Dilligil Tiyatro Ödüllerini kazanan sanatçılara, ödülleri, 14 Mayıs Çarşamba günü, Fatih Şehir Tiyatrosunda düzenlenen bir törenle Belediye Başkanı Aytekin Kotil tarafından verildi.

Nedret Güvenç, Sevgi Sanlı, Zeynep Oral, Haluk Şevket Ataseven, Tahir Özçelik, Melih Vassaf ve Günay Akarsu'dan oluşan 3. Avni Dilligil Tiyatro Ödülleri Seçici Kurulu, 1979-80 tiyatro döneminde İstanbul'da oynanan amatör ve profesyonel tiyatrolar içinde 10 dalda saptanan sanatçıları şöyle seçmişti:

En başarılı yerli yazar: Fakir Baykurt - Taner Barlas (Tırpan). En başarılı çevirmen: Turan Oflazoğlu (Kanlı Düğün) En başarılı yönetmen: Mehmet Ulusoy (Kafkas Tebeşir Dairesi). En başarılı kadın oyuncu: Suna Pekuysal (Tırpan). En başarılı erkek oyuncu: Haluk Kurdoğlu (Antigone). En başarılı yardımcı kadın oyuncu: Tanju Tuncel (Erkek Satı ve Kanlı Düğün). Yardımcı erkek oyuncu: Erdoğan Göze (Arturo Ui). Jüri, ayrıca "Şahları da Vururlar" adlı oyunla Ortaoyuncuları Topluluğuna ve "Arturo Ui" oyunundan ötürü Yücel Erten'e de birer özel ödül verilmesini kararlaştırdı.

Avni Dilligil Tiyatro Ödülleri Düzenleme Komitesi, önümüzdeki yıldan itibaren dekor, giysi, ışık, müzik ve afiş gibi teknik alanlarda çalışanlara da ödül vermeyi kararlaştırdığını açıkladı.

Polatlı Belediyesi Kültür Şubesi kuruldu

POLATLI (ÖZEL)

Nüfusu 50 bine yaklaşan Polatlı'da belediye bünyesinde kurulan Kültür Şubesi çalışmalarına başladı. Amaçlarının "Polatlı'daki kültür değerlerini ortaya çıkarmak, insanların bu alandaki yeteneklerini geliştirmek, kahve köşelerinde, anarşi mihraklarının ellerinde heder edilen gençlerimizi sosyal ve kültürel faaliyet alanında birleştirmek, birbirlerinin kafasını kıran gençler değil, birbiriyle dostça tartışan gençler yaratmak" olduğunu belirten yetkililer şube bünyesinde şu anda üç dalda faaliyetlerin başladığını belirttiler.

Halk dansları, tiyatro, halk müziği dallarında çalışmalara başlandığı, ayrıca bu yıl yapılması düşünülen "Gordion Halk Şenliklerini" düzenleme çalışmaları şube tarafından yürütüleceği de bildirildi.

Şubenin ilk olarak düzenlediği "Kent ve Çocuk" adlı açık oturum ilgiyle izlendi. Hacettepe Üniversitesi öğretim görevlisi Doç. Dr. Ayten Egemen, Toplum Psikoloğu Ferhunde Öktem, eğitimci Savaş Yalçın, Ankara Belediyesi Başkanlık Danışmanı Ahmet Nuri Öktem ve Belediye Başkanı Ahmet Atak'ın konuşmacı olarak katıldığı açık oturumda çocuk sağlığı, çocuğun çevre ile olan ilişkileri ve bu alanda yerel yönetimlere düşen görevler üzerinde duruldu. Şubenin bu tür etkinliklere önümüzdeki aylarda devam edeceği açıklandı.

«İngiliz Afişleri Sergisi 1898-1978» bugün DGSA'da açılıyor

İngiliz Kültür Heyetinin girişimiyle 3-14 Nisan tarihlerinde Ankara Devlet Güzel Sanatlar Galerisinde düzenlenen "İngiliz Afişleri Sergisi, 1898-1978", bugünden itibaren de İstanbul'da Devlet Güzel Sanatlar Akademisinde yineleniyor.

Bugün 16.30'da okulun Osman Hamdi Sergi Salonunda açılacak olan sergide, İngiliz afiş sanatının günümüze dek geçirdiği aşamalar, çeşitli örnekleriyle sunuluyor. 96 afişten yer aldığı sergi, İngiliz toplumunun çeşitli dönemlerdeki yapısını, özelliklerini de yansıtır nitelikte.

Ticari ve sanatsal konulu afişlerin birarada yer aldığı sergi, 3 Haziran tarihine dek izlenebilecek.

günün sanat olayları

GÖSTERİ

İSTANBUL Atatürk Kültür Merkezinde, 18.00'de 2. Dünya Savaşının bitişinin 35. yıldönümü için düzenlenen film gösterileri çerçevesinde Nanni Loy'un Napoli halkının faşizme karşı mücadelesini anlatan NAPOLİ'NİN DÖRT GÜNÜ (1961) adlı yapıtı sunuluyor.

İSTANBUL Tünel Kültür-Sanat Evinde, 18.30'da M.Ş. İpşiroğlu ve S.Eyuboğlu'nun belgeselleri SURNAME ile Aziz Albek'in ÇİNİ adlı belgeseli gösteriliyor.

İSTANBUL DGSA Kültür Şenliğinde bugün 12.00'de Diyarbakır, Adana ve Karadeniz halkoyunu ekiplerinin folklor gösterisi var.

İSTANBUL Avusturya Kültür Ofisinde, 18.00'de dört belgesel film sunuluyor: "Viyana'da Müzikli Yaz", "Uluslararası Merkez Olarak Viyana", "Viyana Ormanları", "Müzik Ülkesi Avusturya". Filmler Almanca ve renkli.

ANKARA Fransız Kültür Merkezinde, Jean Cocteau toplu gösterisi sürüyor. Bugün 18.30'da 1948 yapımı KORKUNÇ ANA-BABALAR'ın gösterisi yineleniyor. Başrollerde Jean Marais ve Josette Day var.

ANKARA ODTÜ Şenliğinde bugün 3 tiyatro, bir film gösterisi var. Mimarlık anfisinde, 13.00'de AİTİA'nın "Mutemet Ali Rıza Beyin Yaşanmış Hayat Hikayesi", 16.30'da İTÜ Tiyatro Kolunun Brecht'ten sunacağı "Kuralla Kural Dışı", 19.00'da da Ankara Deneme Sahnesinin N.Hikmet'ten "Benerci Kendini Niçin Öldürdü" izlenebilir. 19.00'da U-3 salonunda "Zorba" filmi gösteriliyor.

KONSER

İSTANBUL DGSA Kültür Şenliğinde, 13.30'da Mimarlık Yüksek Okulu Korosunun konseri var.

ANKARA ODTÜ Şenliğinde 14.00'de Faruk Güvenç'in müzik dinleti ve semineri izlenebilir.

İSTANBUL AKM Konser Salonunda, 21.00'de Nida Tüfekçi yönetiminde halk müziği konseri var.

TOPLANTI

İSTANBUL DGSA Kültür Şenliğinde, 15.00'de "Ülkemizde Karikatürün İşlevi" konulu bir açık oturum düzenleniyor. DGSA'dan Emrah Günay'ın yöneteceği oturuma Tan Oral, Turhan Selçuk, Ferruh Doğan, Engin Ergönültaş, Oğuz Aral ve Kemal Sahin katılacaklar.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

18.50 Doğa ve İnsan

Denizden karaya atlayan yaşam

David Bellamy'nin sunduğu programın bugünkü bölümü "Potansiyel Enerji" adını taşıyor. Bruney'de ünlü böcek yiyen ağaçların da tanıtıldığı bu bölümde, yaşamın denizlerden karaya atlaması ve çağımızın enerji gereksiniminin binlerce, binlerce yıl önce doğa tarafından nasıl hazırlandığı anlatılıyor.

21.05 TV'de Türk Sineması

VAHŞİ ÇİÇEK

Yönetmen: Ö.Lütfi Akad.

Oyuncular: Cüneyt Arkın, Leyla Kenter.

Nihayet fakir kız, zengin delikanlı, ya da peşinde Mafianın koştuğu, kanunsuz adamın aşkı ve gazinolu şarkılı bir film seyretmeyeceğiz. peşlerinde ne polis, ne kanunsuzlar, ne de fabrikatör bir kayınpeder adayı var. Ne kız kör, ne erkek topal. Kadın şarkıcı olmayacak. Bir bar kadınının kötülükleri onları ayırmayacak. Bu bakımdan filmin eksiklikleri ne olursa olsun, sinirlenmeden seyredebilirsiniz.

KONUSU

Birbirini seven iki genç evlenirler. (Gördüğünüz gibi konu değişik) Ancak evlilik onlara istedikleri mutluluğu getirmemiştir. (Sakın araya bir kadının girip de fitne soktuğunu, ya da mahallede dedikodunun yayılıp da erkeğin çileden çıktığını sanmayın. Hayatta karşılaşılan anlaşmazlıklardan bir örnek sadece) Kadın çocuğunu da alarak evi terkeder. (Mahsuscuktan değil, gerçekten terkeder ve bindiği dolmuşta tesadüfen karşılaşmazlar) Ancak çocuk baba ve annenin bu uyumsuz yaşantısına uyum gösteremeyecektir

22.35 Dış kaynaklı müzik

Caz müziğinin bir zamanların ünlü, simdi unutulan sesi.

Dionnie Warwicke ekranda

Amerikalı zenci caz şarkıcısı Dionne Warwicke 1960-70 yılları arasında sesini dünyaya duyurmuş, en parlak devrini yaşamıştı. Bir ara İtalya'ya yerleşen, daha sonra yeniden Amerika'ya dönen şarkıcının en son 5 yıl önce Londra'da bir kabarede şovu duyulmuştu.

YORUM

Yöneticiler uyuyor

Televizyon 20. yüzyılın büyük buluşu. Biz de bu aygıtı getirttik ve evlerimize koyduk. Bir de yöneticiler getirildi başına. Kilometrelerce uzaktan sesle birlikte görüntüyü getiren bu aygıtı acaba başına getirtilen yöneticiler nasıl kullanıyorlar? Bugünkü program haftanın 7 gününden biri olarak örnek önümüzde.

Acaba yöneticilerimiz bu gece bizim için ne emek vermişler:

Program saat 18.00'de haberlerle başlıyor. Bu haberler 5 dakika sürmektedir. Bir kısmı dışarıdan, bir kısmı yurt içindendir. Haberlerin çoğunluğu ise spiker hariç görüntüsüzdür.

18.05'te Sınava Doğru adlı lise mezunlarını üniversite sınavlarına hazırlama programı var. 45 dakika süren bu program bir yazı tahtası önünde hazırlanmış.

19.15'te İnanç Dünyası adlı dini eğitim programı var. Diyanet İşleri Başkanlığı Yayın Müdürü Mehmet Topkaya'yı çağırmış yetkililer, belki de kendisi teklif edip gelmiş. Çok kısa bir Türk İslam sanatlarını tanıtan film için ne zaman kim emek vermiş kimbilir.

20.00 Haberler. 40 dakika süren bu programın büyük bölümü gazetelerin de aldığı ajans haberleridir. Bir kısmı dış kaynaklıdır. Çok azı da görüntülüdür. Görüntülü olan haberlerin bir kısmı ajans fotoğrafı ile elde edilmiştir.

20.40 Türk sanat müziği. Bu program için bazı sanatçılar stüdyoya çağırılmış, bu programın hazırlanışında spiker ve kameramanlar emek vermiştir.

21.05'te yayına giren TV'de Türk Sineması için film ise dışarıdan gelmiştir.

22.35 Dış Kaynaklı Müzik programında söyleyen Dionne Warwicke Bu program için ise yöneticilerimiz sadece satınalma zahmetinde bulundular.

Sormak hakkımız herhalde: Yöneticilerimiz uyuyorlar mı?

MEHMET SEYDA/Roman
ÜŞÜTÜKLER 46

Bana her şey "malum olur" hazret

Evet, bu da olabilir. Şimdi, düşün de söyle; dünyada, gelişmiş endüstrilerin başında gelen Amerikan endüstrisi temelde neye dayanır?

—Bunu bilmeyecek ne var? dedi güldü Pat Chamters. Reklama dayanır!

Sözü uzatmadan:

—Eh.. diye kesti sorumlu Pehlivan. Ortalığı ayağa kaldıran Kabak Tadı Verdi Çetesi de, aslında örnek sayılır bir reklam kumpanyasıdır.

Chamters, *"Amma da ettin ha.."* diye homurdanmaya başlamışken, pehlivanlar pehlivanı, sözünü ağzına tıkadı:

—İki gözüm, biz nerede yaşıyoruz?

Resmi dedektif şipşak yanıtladı:

—Amerika'da.

—Diline kurban olduğum, bizde *"olmaz"* diye bir sözcük var mı? Bizde, deme olmaz, çünkü olmaz, olmaz!

Pat Chamters'in yolu, dostunun yolundan ayrılıyordu. Aklı, onun söylediklerine pek yatmamıştı. Ne ki, ertesi sabah işe sıkı sarılınca ayakları suya ermiş, sivil ajan-pehlivan bu kez de yerden göğe haklı çıkmış, Kabak Tadı Verdi Çetesinin ucu ta Senatoya dayanan, nice senatörü kendine ortak edinen bir kaptı-kaçtı kumpanya olduğu anlaşılmıştı. Yemeden içmeden, telefona yapıştı:

—Söyle Tanrı aşkına, Pir Sultan aşkına söyle! Sen bunları başlangıçta nereden, nasıl bildin?

Hem zehir, hem zemberek Pehlivan, belki de Leydi Gönülalma'ya karşı duyduğu özlemle, bir resmi polise karşı ilk olarak içten davrandı, gizini saklamadan açıkladı:

—Bana her şey *"malum olur"*, hazret. Su donacak dersem, bil ki su donacaktır. Kuşkonmaza kuş konacak dersem, bil ki kuş konacaktır!

—Allah Allah, Allah Allah!

—Allahı Peygamberi bu dostum, bu. Yoksa benim senden ve ötekinden, berikinden ne ayrım gayrım olacaktır!

O sırada, karşısında Leydi Gönülalma'yı görür gibiydi. Genç kız, tülden ince giysiler içindeydi. İç gıcıklar pozlarla, kendisini kollarının arasına çağırmaktaydı. Sorumlu Pehlivan, *"Hadi bana eyvallah!"* diyerek telefonu kapatıp, o görüntüye doğru ilerledi. Görüntü duvardaydı. Yeni sıvanmış duvarı şap şap öptü. Öpmesiyle, aklı başından gitti.

UYDUR KAYDIR HİKAYESİ

Resmi dedektif Pat Chamters, özel dedektif Chalgam, bir de sorumlu Pehlivan Hırtoğlan kumpas kurmuşlar, kahramanımızın özel bürosunda oturmuşlar, çekişmeli söyleşilerini yoğunlaştırmışlardı. Meslek anılarının en civcivli anılarını yaşamakta, birbirlerine sataşır ve takılırken bir hızlanıp bir yavaşlamakta idiler.

Tabanına sürdüğü kibritle pürosunu yakan özel dedektif Chalgam:

—İkiniz de kulağı delik, gözü açık geçinirsiniz. Söyleyin bana, Mister Cemhery Cheri Cacavan'ın ölüm nedeni sizce nedir? diye tıslamakta, aslında ağız aramakta idi. Cacavan dağ gibi adamdı, gümledi gitti. Evet, ölüm nedeni sizce nedir?

Pat Chamters hemen yanıtladı:

—Eğer duyduklarım doğruysa, o karısı dururken baldızıyla yatmış, gırtlağına dek günaha batmıştı.

—Yani, sence, Cacavan'ı Tanrı mı cezalandırdı?

—Yo, onu demek istemedim. Tanrı gideravak dünyamızla pek ilgilenmemektedir. Ben, daha çok, Cacavan'ın ağır bir suçluluk kompleksine kapıldığını söylemek istedim. Kendi kendini yedi bitirdi demeğe getirdim.

Alaylı bir gülümseyişle:

—Her şey olur işte bu olamaz! dedi Chalgam.

—Neden olamazmış?

—Onu tanımıyorsun. Demin de söyledim, dağ gibi, kapı gibi adamdı. Üstelik, boğazına çok düşkündü. Demem o ki, kendi kendini yiyen tiplerden değildi. Bir oturuşta, jambonlu beş yumurta, kızarmış üç tavuk, ayrıca dört koca parça dana pirzolası yerdi. Dahası, Cemhery Cheri Cacavan deyip geçme, tilki kurnazlığında adamdı. Baldızını Boston Savcısıyla başgöz etti ve işin asıl garip yanı, düğün gecesi, herkesten daha çok neşeliyken, herkesten daha çok yiyip içerken öldü.

DEVAM EDECEK

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

SİBEL ERKAN OLAYINDA MAHİR ÇAYAN VE HÜSEYİN CEVAHİR'İN KONUŞMA BANTLARI BÖLÜM 1 ②

Binbaşı: «Cevahir sen iyi çocuksun, Çayan'a uyma. Seni o felaketlere sürüklüyor»

Binbaşı — Cevahir sen misin?
Cevahir — Evet.
Binbaşı — Efendim hızlı söyle duymuyorum.
Cevahir — Tamam, benim ben.
Binbaşı — Cevahir.
Cevahir — Dinliyorum.
Binbaşı — Sen iyi çocuksun. Çayan'a uyma. Seni o felaketlere sürüklüyor. Bugüne kadar olan bütün hadiselerde en büyük rolü oynadığını biliyoruz, sen ona uyma.
— (Sukut, cevap yok.)

ÇOCUK BİZİMLE KALACAK

Binbaşı — Bana cevap ver.
Cevahir — Ne yapmamı istiyorsun?
Binbaşı — Çocuğu teslim edin.
Cevahir — Çocuk bizimle kalacak.
Binbaşı — Çocuğu teslim et Cevahir, sen iyi bir çocuksun.
Cevahir — Bizimle kalacak siz beni tanımıyorsunuz ki.
Binbaşı — Eğer çocuğu teslim edersen seni kurtarabiliriz.
Mahir — Türkiye Halk Kurtuluş Cephesinin bir savaşçısı ile konuşamazsın böyle.
Binbaşı — Çayan seninle konuşmuyoruz. Cevahir'le konuşuyorum ben.
Cevahir — Aynı şeyleri söylüyorum ben de.
Binbaşı — Hayır sen onu kendiliğinden söylemiyorsun, sen ona uyuyorsun, uyma.
— (Cevap yok)
Binbaşı — Evet Cevahir.
Cevahir — Çocuk bizimle kalacak.
Binbaşı — Cevabın, peşin düşün, söyle, çocuğu bize terket.
Cevahir — Ya beraber öleceğiz, ya beraber kalacağız.
Binbaşı — Fakat bu senin fikrin değil, ben bunu gayet iyi biliyorum.
Cevahir — Benim fikrim.
Binbaşı — Uyma sen ona. Eğer sende bir kalp varsa, ki var iyi çocuksun o masum yavruyu bana ver.
Cevahir — Tamam söylüyoruz, işte beraber çıkacağız.
Binbaşı — Önce yavruyu verin, ondan sonra ben de sizinle beraber çıkacağım.
Cevahir — Üçümüz beraber çıkacağız, çocuk, ben ve Mahir.
Binbaşı — Peki ne bekletiyorsun o zaman çıkmak için?
Cevahir — Canımız istediği zaman çıkacağız.
Binbaşı — Anlayamadım.
Mahir — İstediğimiz zaman çıkacağız.
— (Fısıltı halinde) Ben konuşacağım.

SİZİN ARANIZDA ÇOK FARK VAR

Binbaşı — Ben Çayan'la konuşmuyorum. Cevahir'le konuşmak istiyorum.
Cevahir — Farketmez hiç aramızda bir fark yok.
Binbaşı — Sizin aranızda çok fark var. Cevahir. Deminden beri söylediğim gibi sen kendini tanıyamazsın, seni bizler gayet iyi tanıyoruz.
Binbaşı — Seni çok kötü yola sürükleyenleri biliyoruz. Onun için sen uyma çocuğu bize teslim et. Bu senin için son fırsat olur. Cevahir.
Cevahir — Herhangi bir şey yapmaya kalkmayın. Çocukla birlikte üçümüz ölürüz.
Binbaşı — Biz bir şey yapmıyoruz.
Cevahir — Tamam o zaman.
Binbaşı — Konuşuyoruz. Cevahir sen ona uyduğun anda büyük bir fırsatı kaçıracağını da unutma.
Cevahir — Tamam bitmiştir Binbaşı A.
Binbaşı — Eğer teslim olursanız ikiniz için de iyi olacağını bilin, bu sizin sözünüzdür.
Mahir — (Alaylı bir ifade ile) Binbaşı A. seni niye General yapmıyorlar.
Binbaşı — Sırası ile her şey.
Mahir — Çok akıllısın da?

SİBEL'LE GÖRÜŞME

Sibel — Binbaşı A.
Binbaşı — Buyur canım.
Sibel — Babam nerede?
Binbaşı — Ne yapacaksın?
Sibel — Nerede?
Binbaşı — Eve kadar gitti. Komşuya kadar, bir şey diyeceksen bana söyle. Dinliyorum.
Sibel — Annem nerede?
Binbaşı — Annen de babanın yanında hiçbir şeyleri yok. Kendileri gayet iyi. Sen nasılsın?
Sibel — Ben de iyiyim.
Binbaşı — Bir sıkıntın filan yok ya, seni sıkmıyorlar ya?
Sibel — Hayır.
Binbaşı — (Lafa karışıp keserek) Git be, hadi git, git, git.
Binbaşı — Bir isteğin var mı?
Sibel — Hayır yok.
Binbaşı — Cevahir, sen iyi kalbli, şefkatli bir arkadaşsın.
Mahir — Binbaşı A.
Binbaşı — Efendim.
Mahir — Bak şakamız yok ha ona göre, eğer oyun bozarsanız bu işi bitiririz. Ha bir saat evvel olmuş, ha bir saat sonra fark etmez.
Binbaşı — Biz de şaka yapmıyoruz. Size biz de erkekçe konuşuyoruz. Sabahtan beri verdiğimiz söze aynen uyuyoruz.
Mahir — Sen daha bizleri tanıyamazsın. Türkiye Halk Kurtuluş Cephesinin savaşçıları ile konuşmasını bilmiyorsun. Hüseyin Cevahir yiğit bir savaşçıdır.
Binbaşı — Bir üniversite tahsili yapmış olarak böyle bir düşünceye nasıl sahip oluyorsun. Karşısında konuşan da bir Türk subayı. (Öksürüyor cevap vermiyor)
Binbaşı — Evet. Cevahir bu son harekitinizle sempatinizi kazanmış olan belki çok kimselerin de antipatisini kazanmış olacaksınız, eğer yavrumuza bir şey olursa.
Cevahir — Binbaşı A.
Binbaşı — Buyrun.
Cevahir — Şartımızı söyledik.
Binbaşı — Şartınızı biliyorum ve ben de sana aynı şeyleri tekrar ediyorum. Teslim olun, size hiç bir şey olmayacaktır. Size söz veriyorum. Söz olarak bildiriyorum size.
Mahir — Binbaşım son sözüm. İşte herhangi bir teşebbüste bulunmayacaksınız.
Binbaşı — Cevahir çocuğu serbest bırakıp... rum sen iyi kalpli, şefkatli bir arkadaşsın.
Cevahir — Sanki beraber büyüdük değil mi Binbaşı A. (alaylı bir ifade ile)
Binbaşı — Evet Türk olmak hasebiyle beraber büyüdük sayılırız.
Cevahir — Aksi gibi ben de Kürdüm.
Binbaşı — Kürtle Türk, (Kürt diye Türkiye Cumhuriyeti toprakları içerisinde birşey yoktur) Biz bunu hiç bir zaman böyle düşünmüyoruz.
Cevahir — Hayır topraklar içinde yok da.
Binbaşı — (Sözünü keserek) ve bunu bütün Türkiye'de biliyor.
Mahir — Türk benim Türk benim benimle konuş.
Binbaşı — Kürt dediğinde sen değilsin, tabii kabul etmiyorum, kardeşini vurmaz. Arkadaşını vurmaz. Bunu da gayet iyi biliyorum. Hele sizin gibi böyle mert olursa, küçük bir yavrucağıza masum bir yavruya el kaldırmayacağını gayet iyi biliyorum.

HAREKETİ FAİK TÜRÜN YÖNETİYOR

Mahir — (Araya girer beraber konuşur)...... siz bir müstemleke ordusunuz.
Cevahir — Size bağlı bizim el kaldırıp kaldırmayacağımız.
Binbaşı — Anlayamadım.
Cevahir — Size bağlı size.
Binbaşı — İşte ben sana bildiriyorum sabahtan beri şartımı.
Cevahir — Biz de, her hangi bir şey yaparsanız her şey biter.
Binbaşı — Ben Cevahir'le konuşmak istiyorum.
Cevahir — Tamam ben Cevahir'im.
Binbaşı — Evet biz size el kaldırmıyoruz, silahta kullanmıyoruz.
Cevahir — O zaman bekleyeceksiniz. Beraber çıkacağız, çocukla üçümüz.
Binbaşı — Evet bekliyoruz. Ne zaman çıkacaksınız?
Cevahir — Zamanı biz tayin edeceğiz.
Binbaşı — Peki çıkış maksadın ne olacak?
Mahir — Vuruşmak.
Binbaşı — Çayan ben seni istemiyorum. Cevahir'e hitap ediyorum.
Mahir — Ben konuşuyorum, istersen sen git istersen konuş.
Binbaşı — Cevahir'le konuşuyorum. Bana o cevap versin.
Mahir — Bana bak, dinle dinle, dinle, konuşma bitmiştir. Ben senden bir şey öğrenmek istiyorum bu harekatı kim yönetiyor ha?
Binbaşı — Cevahir'le konuşmak istiyorum. Ben sana hitap ettiğim zaman sen cevap ver. Lütfen.
Mahir — Tamam ben sana hitap ediyorum.
Binbaşı — Evet dinliyorum seni.
Mahir — Bu harekatı kim yönetiyor?
Binbaşı — Bu harekatı Örfi İdare Komutanı yönetiyor.
Mahir — FAİK TÜRÜN mü?
Binbaşı — Evet.
Mahir — Tamam söyle. Omuzu kalabalık, o adama teslim meslim olmak yok. Selam söyle bizden ona.
Binbaşı — Hicap karşısında biraz daha samimi olsan daha iyi olacak.
Mahir — Birbirimize kurşun atıyoruz, nasıl samimi olayım?
Binbaşı — Kurşunu siz atıyorsunuz.
Mahir — Yok canım.
Binbaşı — Biz bunu düşünmüyoruz. Biz bunu hiç bir zaman düşünmedik. Kardeşimize kurşun ve teslim diye. Bunu sizler düşünüyorsunuz...
Cevahir — O zaman ileri sürdüğümüz şartı düşünün Binbaşı A.
Binbaşı — Evet biz size düşündük kurşun atmayacağız diyoruz.
Cevahir — Tamam o zaman.
Binbaşı — Yavrucuğu ve kendiniz teslim olun diyorum. Eğer sizler teslim olmak istemiyorsanız, yavruyu bize verin.
Cevahir — Üçümüz beraber çıkıp gideceğiz.
Binbaşı — Nasıl çıkıp gideceksiniz?
Mahir — Uçarak uçarak.
Binbaşı — Yalnız bu eve girerken iki kişi girdiniz bir masum yavruyu da yanınıza aldınız. Yine böyle iki kişi çıkıp gidin.
Mahir — Diyorum ya seni niye general yapmıyorlar yahu.
Binbaşı — Çayan hep sen cevap veriyorsun. Ben Cevahir'le konuşmak istiyorum, ona hitap ediyorum.
Cevahir — Fark etmez aynı şeyi düşünüyoruz.
Binbaşı — Cevahir'i yolundan sapıtma.

MAHİR: "GEL AL"

Mahir — Ne diyorsun yahu tamam konuşma bitmiştir Şartımızı da söyledik.
Binbaşı — Cevahir cevap versin.
Mahir — Şaka yok herhangi bir teşebbüs olursa. Bak önden biz inançlı davrandık hep biz davrandık, hem bu sefer vuracağımızı vururuz. Hem de çocuğu ona göre,
Binbaşı — Cevahir'in cevabını istiyorum ben.
Cevahir — Benim cevabım aynıdır.
Binbaşı — Senin fikrin değil bu Cevahir.
Cevahir — Benim fikrim Binbaşı A.
Binbaşı — Hüseyin bu senin fikrin değil, söylediğim gibi sen iyi bir çocuksun, bu senin için son fırsat olacaktır. Sana bildiriyorum çocuğu bana teslim et...... Evet Cevahir seninle ....konuşmak istiyorum zaten o masum yavruyu teslim et, bak burada bir baba, kardeşleri, olduğunu düşün. Cevahir aynı durum senin başına gelseydi. Çekeceğin izdırabı, düşüncelerindeki karışıklığı düşün Cevahir. Bize çocuğu teslim et. Cevahir anneyi, babayı bu ızdıraptan en kısa zamanda kurtarmayı senden istiyorum.
Cevahir — Binbaşım şartlarımızı söyledik bekleyin.
Binbaşı — Cevahir'i bekliyorum.
Cevahir — Tamam ben Cevahir.
Binbaşı — Niçin duruyorsun Cevahir?
Cevahir — Bitmiştir bu kadar.
Binbaşı — Şu anda sizlerin de büyükleri büyük azap içerisinde kıvranıyorlar. (Onları da düşünün, evet. Cevahir çocuğu bana teslim ediyor musun? Kapının dibinde bekliyorum, cevap ver bana Cevahir?
Mahir — (Hiddetli): Gel gel al, gel al.

(DEVAM EDECEK)

Baskın planı için sabah saat 7.30'da karargah olarak kullanılan dairede bir toplantı yapıldı. Bu toplantıya emniyet şube müdürleri, tugay komutan yardımcısı, topçu alay komutanı, MİT mensupları ve Sibel Erkan'ın babası katıldı. Karargah olarak kullanılan karşıdaki binanın üst katından, keskin nişancı Cihangir Erdeniz ve bir arkadaşının Çayan ve Cevahir'i vurmaya çalışması, onların atışının işaret atışı kabul edilip, ardından vurucu timin daireye girmesi kararlaştırıldı

Çayan'la Cevahir arasında çelişki yaratılmak isteniyor

İkinci günün gecesi, Hüseyin'in amcası ile Mahir'in annesi getirildi. Cevahir ve Çayan'la uzun uzun konuştular. Bu olay özellikle Mahir Çayan'ı çileden çıkardı. Annesini kovdu: "Defolun, beş dakika daha burada konuşun, şerefsizim, dünyanın en adi insanıyım ki bu kızı burada beş dakika sonra kurşun sıkarak öldüreceğim. Göreceksiniz.."

POLİS ve sıkıyönetim elindeki istihbarata, konuşmaları genellikle Çayan'ın yapmasına ve Cevahir'in yumuşak ses tonuna dayanarak, Çayan ve Cevahir arasında çelişki yaratmayı kararlaştırdı. Görevli binbaşı, talimat üzerine ısrarla Cevahir'le konuşmak istedi. Çayan bir süre diretti.

Sonra Cevahir'le konuşan binbaşı, ''Sen iyi çocuksun Cevahir. Uyma Mahir'e. Çocuğu bırak ve teslim ol'' dedi. Binbaşı benzeri sözleri birçok kez tekrarladı.

Ertuğrul Kürkçü mahkemede Kızıldere'de polisin ''Mahir'in ardından gitmeyin, teslim olun'', çağrısı üzerine Mahir Çayan'ın arkadaşlarını holde toplayarak, şunları söylediğini açıklayacaktı:

''Bu olay Sibel olayının daha yüksek seviyede bir tekrarıdır. Sibel olayı sırasında Hüseyin Cevahir çok yiğit bir arkadaşımız olmasına rağmen teslim olmak istemişti, oysa bu bir zayıflığın ifadesiydi.''

Ama Cevahir'e ''kızı bırak, teslim ol'' çağrısı yapan binbaşı geç kalmıştı. Mahir Çayan daha sonra ifadesinde olayın birinci günü öğlen ateşkes talepleri kabul edilip, kendilerine bir saat süre verildiğinde Hüseyin Cevahir'le tartıştıklarını ve sonunda teslim olmamaya, iltica talep edip, bu talepleri reddedilirse direnmeye karar verdiklerini söylüyordu. Çağrılar cevapsız kaldı.

Cevahir amcası, Çayan annesi ile konuşuyor

İKİNCİ günün gecesi Hüseyin Cevahir'in amcasını ve Mahir Çayan'ın annesini getirdiler. İkinci kattaki daireye çıkardılar. Cevahir ve Çayan'la uzun süre konuşturdular. Bu olay özellikle Mahir Çayan'ı çileden çıkarmıştı. Annesini kovdu ve sonunda şöyle dedi:

''Defolun, beş dakika daha bunlar burada konuşsun, şerefsizim, dünyanın en adi insanıyım ki bu kızı burada beş dakika sonra kurşun sıkarak öldüreceğim. Göreceksiniz... Saat on ikiye yirmi beş var. On ikiye yirmi kala bu iş bitecektir. Biz de bitecek, bu iş de bitecektir. Artık kestirmeden, kestirmeden gidiyoruz. Artık bitsin bu iş.''

Bu sözler üzerine bir iki dakika sonra aileleri oradan uzaklaştırıldılar.

İkimiz de çılgına dönmüştük

ASKERİ savcılar iddianamede Mahir'in annesiyle yaptığı konuşmadan alıntı yapmış, annesini kovduğunu hatırlatarak Çayan'ı suçlamıştı. Çayan annesini kovmasını ve ona kötü davranmasını mahkemede konuşma bandı dinlettirildiğinde şöyle açıkladı:

''Ailelerimizin oraya geleceği şu şekilde söylenmiştir: Binbaşının hitabı şöyleydi, gayet manalı bir şekilde 'aileleriniz geliyor, onlar bizim misafirimiz olacaktır'. Bizim cevabımız da 'Neden, rehine mi aldınız' olmuştur. Cevap olarak 'Artık orasını siz düşünün, ben karışmam' denmiştir. Bunun üzerine ben ve Hüseyin arkadaşım, ailelerimize herhangi bir kötü muamele yapılmaması için, onlara karşı olan sevgi zaafımızı belli etmemeye çalışarak konuşmaya karar verdik. Annem geldiği zaman anneme gitmesini söyledim. Annem 'Oğlum ben gidemem, beni buradan bırakmazlar, siz teslim olmadan bırakmazlar' demiştir. Aslında ne benim annem konuşmuştur, ne de Hüseyin'in amcası. Zorla konuşturulmuşlardır. Ve zaten konuşmalarımızdan da anlaşılacağı gibi, ikimiz de çılgına dönmüştük''

Sabah eve baskın arifesinde görevli tim yerini almış ve merdivenlerde bekliyordu. İşaret atışı yapıldıktan sonra eve gireceklerdi.

Sibel: «Kararlarını değiştirip beni öldüreceklerini söylediler»

AİLELERİN getirilişi Çayan ve Cevahir'i çok tedirgin etmişti. Sinirleri iyice gergindi. Merdivenlerde bir ayak sesi duyunca hemen kapıyı taradılar. Bir ara projektörler söndü, bunun üzerine pencereden dışarıyı taradılar. Her an bir baskın bekliyorlardı. Sibel'e karşı tavırları da değişmişti. Sibel Erkan ifadesinde şöyle diyordu:

''Daha önceki günlerde herhangi bir şekilde taarruz ederseniz kızı da öldürürüz, kendimizi de öldürürüz dediklerinde bunlara beni hakikaten öldürecek misiniz diye sorduğumda seni öldürmeyeceğiz diyorlardı. Yakalanacakları günün anonsları karşısında yine dışarıya beni öldüreceklerinden bahsediyorlardı. O gün tekrar onlardan hakikaten beni öldürecek misiniz diye sorduğumda, bu sefer bana kararlarını değiştirdiklerini, beni de öldürüp kendilerini de öldüreceklerini ciddi bir şekilde söylemişlerdi. Bu durum karşısında kendilerine sizin bir idealiniz varmış ama ben henüz 14 yaşındayım dediğimde onlar da. bana ha 14 yaşında ölmüşsün ha 26 yaşında ölmüşsün ne değişir ki diyorlardı''

Mahir: «Gerçekte onu öldürme niyetimiz yoktu»

DURUŞMALAR sırasında Mahir Çayan Sibel Erkan'ın etki altında kalarak böyle ifade verdiğini, onu öldürmeyi hiç bir zaman düşünmediklerini söyledi. Çayan şöyle dedi:

''Ev sarıldığında bizim iltica isteğimiz olmuştur. Bu isteğimiz üst kademeye bildirilinceye ve buradan bir karar çıkıncaya kadar karşılıklı ateş edilmemesi anlaşması yapılmıştır. Karar olumsuz da olsa, bize bildirilecek ve son ihtar yapılacaktı. O zaman biz de son ihtarla birlikte S. Erkan'ı serbest bırakıp, döğüşe döğüşe ölecektik.''

''Kızı teslim edin kendimiz de teslim olun şeklinde bize ikaz edildiği doğrudur. Biz de kızı teslim etmeyeceğiz, kendimiz de teslim olmayacağız, kızı da öldüreceğiz, kendimizi de vuracağız dedik. Ancak gerçekte onu öldürme niyetimiz yoktu. Biz zaman kazanmak için böyle bir taktiğe başvurmuştuk. Evvelce de sorgumda belirttiğim gibi onu öldürmeyecektik. Biz ev içerisinde Sibel ve Hüseyin'le konuşurken dışarıdan sarkıtılan bir alıcı ile sesimiz dinlenmişti. Bunu savcı ve polisler bana söylemişti. Bu bantlar buraya getirilmemiştir. Getirilmiş olsaydı gerçek konuşmalarımız ortaya çıkacaktı.''

Sibel Erkan bunun dışında Çayan ve Cevahir'in kendisine iyi davrandıklarını söylüyor, mahkemede tanıklık yaparken onlardan ''Hüseyin Ağabey, Mahir Ağabey'' diye sözediyor, kendisine kurşunlardan uzak bir yer hazırladıklarını söylüyordu.

Baskın hazırlıkları tamamlanıyor

O gece nöbetleşe uyudular. Baskın o gece de yapılmadı. Ama harekatı yönetenler ertesi gün baskın yapılmasını kararlaştırdılar. Gece karanlıktan yararlanılarak binanın dört bir tarafına itfaiye merdivenleri dayandı. Baskın planı için sabah saat 07.30'da karargah olarak kullanılan dairede kısa bir toplantı yapıldı. Bu toplantıya emniyet şube müdürleri, tugay komutan yardımcısı, topçu alay komutanı, MİT mensupları ve Sibel Erkan'ın babası katıldı. Sabah saat sekizden itibaren emniyet 1. ve 2. şubeden vurucu timin merdivenlere tırmanarak hazır olması, karargah olarak kullanılan karşıdaki binanın üst katından keskin nişancı Cihangir Erdeniz ve bir arkadaşının Çayan ve Cevahir'i vurmaya çalışması, onların atışının işaret atışı kabul edilip, ardından vurucu timin daireye girmesi kararlaştırıldı. Plan aynen uygulamaya koyuldu. Vurucu tim 08.00'den 11.40'a kadar merdivene tırmanmış olarak bekledi.

Bu hazırlıklar içerdekilere sezdirilmiyordu. Çayan ve Cevahir Sibel'i arkadaki misafir odasında akvaryumla koltuk arasındaki emin bir köşeye oturtmuşlar, kendileri de zaman zaman çatıdan balkonlara sarkan halatları kontrol ediyorlardı. Heyecan ve gerginlikten bitkindiler. Bir gün önce ailelerinin getirilmesi ve sürekli dinledikleri radyoda Nurhak Dağlarında Sinan Cemgil ve arkadaşlarının öldürüldüğünü duymaları onları iyice sarsmıştı.

Yarın: Sibel, ateş cehenneminden şans eseri kurtuldu

Televizyonda bugün

17.00 BÖLGESEL HABERLER

17.05 AKŞAMA DOĞRU

18.00 HABERLER

18.05 SINAVA DOĞRU

Programda matematik ve dil yeteneği dersleri yer alacak.

18.50 DOĞA VE İNSAN

19.15 İNANÇ DÜNYASI

20.00 HABERLER

20.40 TÜRK SANAT MÜZİĞİ

21.05 TV'DE SİNEMA

Yönetmenliğini Lütfi Akad'ın yaptığı Vahşi Çiçek adlı film yayınlanacak.

22.35 DIŞ KAYNAKLI MÜZİK

23.00 HABERLER